

SLOVENSKI NAROD

Izšla vsak dan po petku, izvenredni številki in prazniki. — Inzerati: do 30 peti 4 D, do 100 vrt 2) 50 p, večji inzerati peti vrt 4 D; notice, poslane, izjave, reklame, preklic beseda 2 D. — Popusti po dogovoru. — Inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravništvo: Kaniževa ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.
Uredništvo: Kaniževa ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.
Poština plačana v gotovini.

Po Pribičevićevem shodu

Slovenska zgodovina pozna malo tako ogromnih političnih prireditvev, kakor je bil nedeljski shod v Ljubljani, na katerem je govoril vodja Samostojne demokratične stranke posl. Svetozar Pribičević. Ako izjavimo velike nacionalne manifestacije ob zgodovinskih trenutkih našega narodnega življenja, imamo le malo prireditvev, ki bi jih mogli objektivno opazovalec postaviti ob stran nedeljskemu shodu, ena ovrhena strankarske prireditve pa v Sloveniji bržčas še nismo imeli.

Zato je umerno, da je nedeljsko zborovanje vzbudilo ogromno pozornost in zanimanje. Navdušilo je pristaje SDS, pridobilo mnoge omahljivce in neopredeljene, presenetilo in prestrašilo nasprotnike. Saj je pokazalo, da so prazne nade klerikalnih in drugih navedenih — politična vodstva sama teh nad itak niso resno gojila — da samostojna demokratična stranka, ta glavna in edina dosledna pobornica narodne in napredne misli v Sloveniji, nazaduje in propada. Manifestiralo je tako naraščajočo idejno silo, kakor jo more imeti le dosledno načelna, sveže se razvijajoča stranka. Videli smo na shodu ljudi, priproste kmečke moške, ki so v ledeni burji in visokem snegu hodili po dve, tri, da celo pet in šest ur, da pridejo do postaje in od tam v Ljubljano, da vidijo in slišijo Svetozarja Pribičevića in njegove soorganizatorje. Da jim požajejo, kako so neomajno z njimi, preko vseh zaprek in ovir. Ti poštvovalni moške in fantje ne bodo klonili, pa naj bo pritis klerikalizma še tako jak.

Pravno množice kmečkih in delavskih udeležencev so dale zborovanju prav posebno noto. Dokumentirale so zrova, da je Sam. demokratična stranka prava ljudska stranka, ki izbira v svojih vrstah vse sloje in stanovne prebivalstva. In to dosledno in iskreno, vedno in povsod. Ne posnema demagogije onih strank, ki drže v ognju več želez hkrati, pa imajo drugačno politiko, ko stojijo pred kmeti, in drugačno, kadar smlubijo delavca ali mlačana. Vsi moramo živeti in res življenjski interesi so skupni vsem stanovom, četudi izgleda včasih na prvi videz drugače. Ako propade radi favorizacije enega stanu drugi stan, se to prej ali slej mašuje nad prvim in škoda zanj je neprimerno večja, kakor je bila navidezna korist. Zato je bil ta obojeden vtis solidarnosti na nedeljskem shodu.

Da je bila Pribičevićeva skupščina tudi jugoslovnska manifestacija, se razume pač ob sebi. Saj je SDS prva nositeljica ideje narodnega edinstva, edina stranka, ki svoj program povzede tudi praktično izjavila. Srbi Pribičević, Savčić in Božović, Hrvati Vilder, Kamenber, Jurša in Tomažič so bili središči kot svojci in so se tudi počutili kot domaći med domaćimi. Ko so poslušali sledili temperamentnemu, iskrenemu govoru Pribičevića, niti niti opazili, da govoril v srbohrvaščini, tako zelo je ta jezik že tudi naš jezik. In občutili so, da je naša rešitev v tem, da postanemo vsi eno. Šele potem izrečejo gorbe, ki zastrupljajo danes naše sožitje, še le potem odpadajo gospodarske, zlasti davčne neenakosti. Nedeljski shod je pokazal, da gremo tudi v tem pravcu vztrajno naprej in se vedno bolj bližamo velikemu cilju.

Nove senzacije na Madžarskem

Škof Zdravce bo aretiran.

— Budimpešta, 18. januarja. (Izv.) Državni pravdnik je zahteval pri preiskovalnem sodniku aretacijo vojaškega šofa Zdravca. Preiskovalni sodnik je to zahtevo odklonil. Državni pravdnik se je pritožil na višje odšče, ki bo jutri razpravljalo o pritožbi. Snod je bil princ Windischgrätz zopet zaslišan ter je trdilo njegovo zasliševanje do polnoči. To zaslišanje je v zvezi z važnimi nadaljnjimi razkritji v ponarečalski aferi V budimpeštanskih političnih krogih je vzbudila pravo senzacijo in konsternost obitava Jankovičevca dnevnika v pariškem „Matinu“. V tem dnevniku se nahajajo tudi opazke, iz katerih je poznati, da so gotovi madžarski radikali krozi smrtali nadvojvodo Albrechta že za svojega kralja.

Sportna vremenska poročila

— Kranjska gora, 18. januarja. (Ob 7.) Temperatura — 10 stopinj. Oblačno. 80 cm snega. Prišči. Sanjece negoden.
— Bohinjska Bistrica, 18. januarja. Ob 7. uri. Temperatura — 2 stopinj. Megleno. Teren za zimski sport še ni ugoden.

Važna zunanje-politična debata v finančnem odboru

Zunanji minister o balkanskem varnostnem paktu. — Opozicija predlaga ustanovitev parlamentarnega odbora za zunanje zadeve. — Oficijelna Madžarska zapletena v ponarejalsko afero. — Proračun zunanega ministra sprejet.

— Beograd, 18. januarja. Finančni odbor forsira razpravo o proračunu za leto 1926/27, ker hoče, da bi bila načelna debata v odboru končana najpozneje do 25. t. m. Tudi včeraj je zato finančni odbor ves dan razpravljaj. Na dnevnem redu je bil proračun zunanega ministrstva. Razvila se je živahna debata o najvažnejših mednarodno-političnih problemih in dogodbah. V ospredju je bila debata o pomenu locarnskih pogodb, o sklenitvi varnostnega pakta balkanskih držav, o odnošaji napram Rusiji in tudi o najnovejših dogodkih, ki se razvijajo na Madžarskem radi ponarejanja francoskih bankovcev. Pojavila se je seglasna sodba, da so v madžarsko nečedno afero zapleteni vodilni faktori Madžarske in da so se na Madžarskem ponarejali svojčas tudi naši 20-dinarski bankovci.

Zunanji minister dr. Momčilo Ninčić je uvedel razpravo o proračunu svojega resora s krajšim zunanje-političnim ekspozicijem. Uvodoma je omenjal, da se naša zunanja politika nahaja v znamenju locarnskih pogodb, ki so garancija za mir v Evropi in povečajo zaupanje evropskih narodov v mirno bodočnost. Naša želja je, da tudi mi hodimo v znaku politike, zasnovane v Locarnu. Predhodno pa morajo biti rešena z našimi sosedi vsa ona vprašanja, ki ovirajo sklenitev sporazuma balkanskih držav. Zunanji minister je nato brenil svoj proračun, naglašujoč, da je vestno in skrbno sestavljen. Pri sestavi se je upoštevala gospodarska situacija naše države v duhu principa varčevanja. Proračun je zmanjšan od 220 milijonov na 182 milijonov, torej za 40 milijonov.

Posl. Stepanović (rad.) predlaga v imenu vladne večine znatne redukcije, tako pri ministrstvu zunanjih del, kakor tudi pri raznih poslanstvih. Odpravi se imata poslanstva na Japonskem in v Španjlskem. Ti dve mesti že delj čara nista zasedeni. Število konzulatov se zmanjša od 18 na 14. Zmanjša se tudi različne postavke, tako naročnina domače liste od 75.000 na 50.000 D. Zmanjšajo se postavke za kurjavo, razsvetljavo in vzdrževanje poslopja zunanega ministrstva od 1.270.000 Din na 720.000 D. Reducirajo se tudi nekatere poslaniške plače.

Posl. dr. Šumenković (dav. dem.) kritizira način budžetiranja, kakor ga izvaja zunanje ministrstvo. Proračun tega ministrstva je naenkrat zelo zmanjšal. Pred nekaj dnevi pa je namestnik finančnega ministra minister Nikola Uzunović izjavil v finančnem odboru, da je proračun vojnega ministrstva tako ogromen ravno radi zunanje situacije. Videti je, da so se izdatki iz proračuna zunanega ministrstva naprtili vojnu ministstvu, ker se vlada nada, da bodo vzbudili tam manj odpora. Govornik vprašuje, kaj je zunanji minister ukrenil za osiguranje naše države diplomatskim potom. Po Locarnu se je pojavil takoj protest od rusko-turške strani, naprejen proti locarnski politiki in Državi narodov. Ta protest je dobil obliko rusko-turške Zvezne pogodbe, naprejen proti Angliji in Državi narodov. Nekaj dni po sklenitvi te zveze je naša vlada zelo intimo sprejela zunanje ministrstvo turške republike. Takoj se je opazilo na zapadu čudno razpoloženje proti naši državi. Pojavilo se so tudi vesti o obnovitvi diplomatskih stikov z Rusijo.

Za njim je govoril še posl. dr. Kulovec, na kar je bila dopoldanska debata o proračunu zunanega ministrstva prekinjena.

Popoldanska seja

— Beograd, 18. januarja. Na popoldanski sei je prvi dobil besedo v zunanje-politični debati sam. poslanec Juraj Demetrović. Uvodoma je ironično omenil: Kje je g. Stepan Radić? Sploh vprašam: Kdo je naš zunanji minister? To je Stepan Radić, ki govori kot da je on sam minister zunanjih del. Zato bi bilo potrebno, da jo on ta, da odgovarja za škodo, ki jo je prizadel naš državi s svojimi izjavami. Vprašam, li kraljeva vlada ravno isto misli, kakor Stepan Radić, namreč da sodani Madžarski načeljuje provokativna vlada. Kako vlada misli o govorih Stepana Radića? Ti so napravili zelo slab vtis ne samo na Češko-slovaško, marveč tudi v Italiji. Radićeva izjava je njegovo zavestno umazano inozemstvo glede naše države. Inozemstvo je prepričano, da se je izvršila preorientacija naše države. Negotovo je, ali gre naša politika v pravcu zapadnega bloka ali v pravcu bloka vzhodnih držav.

katerim načeluje Rusija v zvezi s Turčijo. V gotovem oziru smo naleteli na težkoče pri naših sosedi in jo predstavljamo za našo diplomacijo izgubljeno bitko. Od vseh strani sumičijo našo državo. Očividno z ozirom na neasen položaj sedaj prihaja ideja balkanskega pakta, samo negotovo je, katera sila bo prevzela garancije pri tej pogodbi. Italija? Povsod je ustvarjeno mnenje, da je naša država element nemira. V resnici pa imamo samo enega ministra, ki je element nemira v naši državi doma in izven nje. Govornik je za tem govoril zelo obširno o odnošaji naše države napram Bolgarski. Bolgarska vlada naj sedaj pokaže dobro voljo in skleno željo za vzpostavitev dobrih odnošajev med obema sedema.

Poslanec dr. Slavko Sečurov (dav. dem.) kritizira politiko zunanega ministra. Vprašuje zunanega ministra dr. Ninčića, katleto koroške namere naša vlada ukreni za razširitev državnih interesov povodom madžarske ponarejalske afe. V imenu celokupne opozicije zahteva, da se ustanovi odbor za zunanje zadeve v narodni skupščini ter ta predlog obširno utemeljuje. V imenu celokupne opozicije predlaga resolucijo, ki med drugim pravi: „Finančni odbor smatra, da je v interesu mira in domovine, da se zunanja politika naše države vodi v soglasju in z znanjem narodne skupščine, za kar je potrebno parlamentarno sodelovanje. Finančni odbor poziva vlado in narodno skupščino, da se sedanji poslovnik spremeni in omogoči ustanovitev odbora za zunanje zadeve.“

Predsednik dr. Radonić (rad.) odklenja ta predlog, ki so ga med drugim podpisali: samostojna demokrata Juraj Demetrović in dr. Svetislav Popović ter demokrata dr. Sečurov in dr. Kumandul. Zunanji minister dr. Ninčić takoj odgovarja poslancu dr. Sečurovu glede dogodkov na Madžarskem. Izjavlja med drugim: Vlada pazljivo spremlja razvoj ponarečalske afe na Madžarskem, ki ima nesumljivo tudi politično ozadje. V to afero so vpleteni politični oficijelni krogi Madžarske, madžarske vojaške oblasti in druge meščanske osebe.

Glede ponarejanja bankovcev omenja minister, da so bili leta 1923 na Madžarskem ponarejeni tudi naši 20-dinarski bankovci. Naše oblasti so vedelo za udeležbo madžarskih merodajnih krogov v tej aferi. Madžarske oblasti pa so ovirale in sabotirale delo naših političnih in civilnih oblasti, da se ponarejalci izslede in stvar razkrije.

Govorijo še poslanec dr. Grtin, dr. Polić, Pušenjak, dr. Žanić.

Pozno zvečer je bila razprava končana. Finančni odbor je sprejel proračun zunanega ministra s 16 proti 8 glasovom.

Današnja seja

— Beograd, 18. januarja. Finančni odbor je danes dopoldne pričel razpravo o proračunu ministrstva za šume in rudnike. Minister dr. Nikić poda kratek ekspozicijo o izdatkih in dohodkih tega ministrstva. Poziva finančni odbor, da ne izvede v njegovem resoru nikake redukcije uradništva, ker je število strokovnjakov-uradnikov neobhodno potrebno in bi radi redukcije zelo trpelo redno poslovanje tega ministrstva, zlasti pa podrejenih organov. Odsek za šume izkazuje na dohodkih 214 milijonov in na izdatkih 124 milijonov, odsek za rudnike pa na dohodkih 425 milijonov in na izdatkih 320 milijonov tako, da je to ministrstvo aktivno za 195 milijonov dinarjev.

Posl. Vladimir Mitetić (radikal) predlaga v imenu vladne večine nekatere redukcije, ki se nanašajo na zmanjšanje postavk za razne investicije.

Predsednik finančnega odbora dr. Radonić poda nato pregled o poteku dosedanje proračunske debate. Potom redukcije v posamnih ministrstvih se je doslej znatno znižal državni proračun. V notranjem ministstvu se reducira 561 uradnikov, odnosno zn. za proračun za 33.600.000 D. V poljedelskem ministstvu za 4.190.000, v ministstvu za kmetijsko reformo za 1 milijon. Celokupna redukcija, izvedena ministrom za zunanje zadeve, znaša doslej 2103 uradnikov oziroma državno uslužbeno in znanstveno redovno postavk 117 milijonov. 891.555 D. Razprava je bila ob 12.30 prekinjena ter se popoldne nadaljuje.

Vtisi Ljubljanskega shoda v Beogradu

Beogradski listi objavljajo obširna in simpatična poročila o shodu v Ljubljani. — Stepan Radić zboruje v Sobotici v senci bajonetov.

— Beograd, 18. januarja. Politična javnost je včeraj in danes posvetila vso pozornost dvema dogodkoma, ki sta se včeraj odigrala paralelno, to je shodu voditelja SDS Svetozarja Pribičevića v Ljubljani in shodu prosvetnega ministra in predsednika HSS Stepana Radića v Sobotici. Beograjski listi prinašajo o ljubljanskem shodu zelo obširna, objektivna in simpatična poročila. Soglasno ugotavljajo, da je g. Svetozar Pribičević v Ljubljani dosegel prav lepe uspehe. Politična javnost vzporeja oba shoda političnih voditeljev. Ugotavljajo, da je g. Sv. Pribičević zboroval svobodno in mirno. Na njegov shod je imel vsak državljani svoboden dostop. Pribičević je priredil kot opozicijalec shod brez zaščite varnostnih oblasti.

Drugeče je bilo na shodu Stepana Radića v Sobotici. Ze v soboto dopoldne je prisel tja Radićev kabinetni šef dr. Krnjević ter je organiziral posebno varnostno službo. Konsignirano je bilo orožništvo. Po mestu so krožile ves dan močne orožniške patrulje z nasedenimi bajoneti. Radićev shod se je vršil sicer na trgu, zbor pa je bil obkrožen z močnim orožniškim kordonom, ker se je Radić bal demonstracij. Zanimivo je, da je Radića pozdravljaj g. Cvetko

Horvat, ki ga je lansko leto pomagal prijeti v Prpičevy palači.

Radić je razširil po uradnem telefonu pretrpane vesti o udeležbi Radićevih listi danes javljajo, da se je shoda udeležilo 25.000 ljudi. To je velika laž. Objektivna „Politika“, ki je poslala v Sobotico svojega poročevalca, ugotavlja, da je bilo na shodu približno 6.000 do 7.000 ljudi.

Radić je v Sobotici zelo mnogo govoril, rezervirano pa o madžarski in nemški narodni manjšini. Zagrozil je zopet učitelstvu rekoč: Učitelji ne smejo voditi politike, morajo biti apostoli, ne pa komisariji. Če nečelo tako, kakor hočem, naj gredo. Napadal je madžarske grofe, ki ponarejajo bankovce, a jim pri tem pomagajo katoliški popi.

Kakor omenjeno, so poročila iz Ljubljane povsod vzbudila veliko pozornost in celo senzacijo. Današnja „Politika“ priobčije tri in pol kolone o Pribičevićevem shodu, kratko ugotavlja, da je bila udeležba na shodu kljub slabemu vremenu ogromna. „Vreme“ objavlja dva stolpca dolgo poročilo ter pravi, da je zbor Sv. Pribičevića v Ljubljani najsijajnejše uspel. Beograjski listi cenijo udeležbo na 7—8.000.

Četrtočlena nemška vlada

— Berlin, 18. januarja. Dr. Luther je včeraj končal posvetovanja z načelniki parlamentarnih skupin, ki pridejo v poštvi pri sestavi vlade. Dosegel je pozitivne rezultate, ki jih je sporočil predsedniku republike Hindenburgu. Danes se ira ob i oficijelno poročilo o sestavi vlade. V četrtočleni vladi zborja je sredi krožila naslednja ministrska lista: 1. dr. Luther, državni kancelar, 2. dr. Stressemann, zunanji minister, 3. dr. Koch (dem.) notranje, 4. dr. Marx (centrum) pravosodje, 5. dr. Reinhold, finance, 6. dr. Bürger, narodno gospodarstvo, 7. dr. Krohne, promet, 8. dr. Brauns, javna dela, 9. dr. Hess, prehrana, 10. posl. Stingerl, pošte in telegraf, vojni.

Vlada je sestavljena iz zastopnikov centroma, demokratske in nemške ljudske stranke. Glede te kombinacije so se polavile danes dopoldne nekatere težkoče. Čeprav je lista že definitivno sestavljena, predi novi vladi neposredna nevarnost, ker so nemški nacionalci napovedali vladi najrdiknejši boj radi tega, ker je prevzel notranje ministrstvo demokrat. Zato so se začeli člani bavarske ljudske stranke pomišljati in zahtevajo, da prevzame notranje zadeve zastopnik kakke druge vladne stranke. Demokracije pa vztrajajo pri tem, da se jim izroči notranje ministrstvo. Zato je mogoče, da bo nova nemška vlada, ako bo res danes objavljena, že padla, predno bo mogla začeti z delom.

STEPAN RADIĆ IN SUBOTIŠKA FAKULTETA

— Sobotica, 18. januarja. Prosvetni minister Stepan Radić je po končanem shodu, ki ni izval zaželenega odmeva, sprejemal v mestni hiši razno deputacijo. Splošno so vsi opazili, da je subotška pravna fakulteta tak skupno z akademsko omladino na primeren način demonstrativno nastopala proti prosvetnemu ministru. Dekana pravne fakultete je Stepan Radić sicer sprejel, pravijo tudi, da so se izravnala vsa nesoglasja radi Radićeve znane mariborske izjave proti subotičkim univ. profesorjem.

VPOKOJITVE ZAGREBSKIH UNIV. PROFESORJEV

— Zagreb, 18. januarja. Današnji „Jutarnji List“ javlja iz Beograda, da bo v kratkem vpokojenih 9 univerzitetnih profesorjev v Zagrebu. Mirovljeni bodo: dr. Vodnik, dr. Artur Schneider, dr. Novak, dr. Petar Bulat, dr. M. Kiseljak, dr. Ferdo Koch in dr. Radovanović. Več umirovljenih profesorjev pripada samostojni demokratski stranki.

Znižanje ležarine in stojnine ter podaljšanje nakladnih rokov.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani obvešča vse interese, da stopi naredba o znižanju ležarine za blago, ki se nahaja na železniških skladishih in tovarniščih s 1. februarjem t. l. v veljavo. Istočasno se bo podaljšal rok nakladnih in razkladalnih rok od sedanjih 6 na 24 ur in znižala stojnina za vagone tako, da se bo plačalo drugi dan po 5 D. n na vagon in uro, tretji dan po 20 Din na vagon in uro, za na-

dajne dni pa po 50 Din na uro. Ležarina za blago, ki se nahaja v železniških skladishih, bo znižana na polovico sedanjega iznosa, dočim bo za blago, ki se nahaja na odprtih prostorih (na železniških klančinah) veljala stara ležarina, in sicer 30, odnosno 50 para za 100 kg na dan.

Ne zamudite prilike!

Od danes naprej do preklica

INVENTORNA PRODAJA

to ugodno, prepročajte se v trgovini

KETTE Ljubljana,

modna trgovina za gospode.

Borzna poročila

LES.

Ponudbe in povpraševanje živahno, prodanih 12 vag. nov. bukovih drv po 17.40 Din, 1 vag. bukovih plohov po 500 Din in 2 vag. smrekovih desk 490—500 Din.

ZITNI TRG.

Cene pšenici čvrste, 310 Din, koruze pr. dan 2 vag. po 123—125, oves 2 vag. 19 Din. Ponudbe živahne, povpraševanje slabo.

EFEKTI.

2½% drž. renta za vojno škodo 32½% 7½ invest. pos. iz l. 1921 77.25—78.50, Celjska posojilnica d. d. 200—202—202; Ljubljanska kred. tna banka 210; Merkantilna banka 100—104; Prva hrvatska štedionica 960; Kreditni zavod 175—185; Slavonska banka 50; Strojne tovarne in livarne 125—125—125; Združene papirnice 110; Stavna družba d. d. Ljubljana, 100—110; Sešir d. d. 115—120; 4½% kom. zad. drž. bank 20—22 4½% zast. l. kr. drž. bnke. 20—22.

ZAGREBSKA BORZA.

Dne 18. januarja. — Sprečelo ob 13. Devize: Curih 10.889—10.909, Praga 166.70—168.70, London 273.78—275.78, Trst 227.16—229.56, Newyork 36.23—36.83, Berlin 13.4016—13.5016, Dunaj 791.56—801.56.

Efekt: 7½ invest. pos. 1921 77—77.25, 2½% drž. rente za ratno štetu 31½—31.7, 315—316, Ljubljanska kred. tna banka 210, Hrv. eskomptna banka 120—123, Kreditna banka Zgb. 133—135, Hiptotekarna banka 64½—65, Jugobanka 108—110, Prašedion 957½—980, Slavonska 50, Eksploatacija 40, Drava d. d. Osijek 215, Sečurana, Osijek, 405—415, Isis d. d. 65—68, Nibag 35, Gutman 340, Slavcs 150—55, Stavonija 42½43, Strojne tovarne 183, Trboveška 330—345, Vevče 112. Agraria 44½—45½.

INOZEMSKJE BORZE.

— Curih, 18. januarja. Borza: Beograd 9.155, Pariz 19.50, London 25.16, Newyork 517.75, Milan 20.90, Praga 15.325, Dunaj 72.90.

— Trst, 18. januarja. Predborza: Beograd 43.75—43.80, aPriz 93.25—93.50, London 120.30—120.315, Newyork 24.75—24.775, Praga 73.30—73.50, Curih 478—479, Dunaj 347—350.

Največja politična manifestacija v Sloveniji

Mogočna skupščina SDS v Ljubljani. — Sugestivni govor Svetozarja Pribičevića. — Kljub snežu in mrazu se je shoda udeležilo 7000 ljudi. — Došli so zastopniki iz najoddaljenejših krajev ljubljanske oblasti. — Velike ovacije voditeljem SDS. — Manifestacija po mestih ulicah.

Svetozar Pribičević je govoril v Ljubljani. Shod sklican v ta namen, se je pretvoril v učinkovito in mogočno manifestacijo, kakršne še ni imela nobena stranka v Sloveniji. Bilo je, kakor da so se zaročili vsi elementi, da mu nasprotujejo; sneg je zametel ceste in pota, v Ljubljani sami je pravi januarski mraz, a kljub temu se je zbralo na tisoče in tisoče ljudi iz Ljubljane in vseh krajev ljubljanske, pa tudi mariborske oblasti. Udeležba ob takih neugodnih razmerah pomenja dvojno, kakor če bi se shod vršil ob lepšem vremenu in pripravnem času. Zato ni čuda, da so bili presenečeni tudi največji optimisti in da je nedoliska manifestacija sugestivno vplivala tudi na omahljivce in nasprotnike. SDS je lahko z njo v polni meri zadovoljna.

Prihod Svetozarja Pribičevića

Svetozar Pribičević je prišel v Ljubljano v soboto zvečer z beograjskim brzovlakom. V njegovem spremstvu so bili predsednik beograjske oblasti organizacije in eden uglednejših članov SDS v Srbiji inž. Miloš Savčić, narodni poslanec iz Makedonije Gligorije Božović ter odlični voditelji zagrebških samostojnih demokratov občinski svetnik dr. Juriša. V Zagrebu so pričakovali in pozdravili voditelje SDS zastopniki ljubljanskih demokratičnih organizacij g. ravatelj Jug. dr. Pestotnik in gerent Josip Turk. Na kolodvoru v Brezicah je pričakoval g. Pribičevića in njegove tovariše številna deputacija breziške krajevnice, v katere imenu jih je kratko pozdravil mestni župan dr. Dolšek. Tudi na Zidanem mostu je pozdravila odlična politika tamonja krajevna organizacija s predsednikom g. Bašo na čelu. V Ljubljani radi pozne ure ni bilo občutljivega sprejema, kljub temu pa se je pri prihodu vlak zbralo veliko število zastopnikov raznih ljubljanskih naprednih organizacij in mnogo drugih pristavov SDS. Svojega sobojenika in prijatelja je pričakal na kolodvoru tudi dr. Žerjav. Po pristrnem pozdravu so se odpravili gostje v mesto na svoje stanovanje. Svetozar Pribičević je bil gost g. dr. Kramerja, ostali gospodje pa so stanovali v hotelu »Slon«.

Ljubljana pred shodom

V Ljubljani se je večer že v jutranjih urah poznalo, da dan ne bo običajna nedelja. Večje in manjše skupine ljudi izven Ljubljane so se zbirale v kavarnah in pohajale po mirnih zasneženih ulicah. Kljub gosti naletavajočemu snegu je bil promet zlasti v centru mesta izredno živahen, saj je prispelo že v soboto, še več pa z nedeljskimi jutranjimi vlaki, s sanmi in peš na sto in sto demokratov ne samo iz bližnje ljubljanske okolice, ampak tudi iz najoddaljenejših krajev ljubljanske oblasti, pa tudi iz vseh večjih štaterskih mest.

Izredno zanimanje za shod in za govor znamenitega politika pa je vladalo tudi v Ljubljani sami. O shodu so govorili ljudje, ki so sicer zelo rezervirani in se ne udeležujejo političnih manifestacij. Zato je bil tudi obisk shoda tak, kakršnega ne beleži nobena strankarska manifestacija v Sloveniji.

Največja dvorana Jugoslavije

Od 9. naprej se je začel ves ulični promet koncentrirati usmerjati od vseh strani proti sokolskemu Taboru. Ze pred 10. je bila dvorana z galerijami vred napolnjena. Dvorano Sokolskega doma na Taboru je danes največja dvorana ne samo v Ljubljani, ampak sploh v Jugoslaviji. Brez galerij meri nad 800 kv. m, na galerijah, ki se vrste krog in krog dvorane, pa je prostora tudi še za pol-druzi tisoč ljudi. V veliki galeči je stala v tej ogromni dvorani množica, ki so jo objektivni opazovalci cenili nad 7000 ljudi.

Skupščina je nudila impozantno revijo in verno sliko demokratske stranke v Sloveniji. Videli so ljudi vseh slojev in stanov vseh starosti, od oduševljene mladine do zrelih mož in resnih, preudarnih starcev. In vsa ta silna množica je kljub mrazu, ki je bil radi cementnih tal prav občuten, brez nevolje vstrajala do konca skoro poltretjo uro trajajoče skupščine. Z veliko pozornostjo je sledila izvajanjem ministra Pribičevića in ostalih govornikov in prehajala vedno bolj v oduševljenje in zanos, ki sta dosegla tako mero, kakršne pri nas na političnih skupščinah nismo vajeni.

Velika Sokolska dvorana se ni dogotavljen, postavljena so vnjej še leseni stebri in odri; aranžerji pa so jo tako ovili v zelenje in zastave, da je naredila kljub temu izredno prijeten vtis in niti naimani kvarila harmonije ali dušila navdušenja. Nekaj posebnega je akustika dvorane. V vsakem kotičku, tudi daleč gori na galerijah, si razumel vsako besedo, izgovorjeno na odru, ki je bil postavljen za govornike in goste na severni strani dvorane in je bil ves ovit v zelenje, zastave in preproge.

Sprejem prvobornika Jugoslovenstva

Ob 10. je došel pred Sokolski dom poslanec Pribičević v spremljivju poslanca dr. Žerjava ter zagrebških in beograjskih gostov. Velika množica zborovalcev ga je pričakoval že pred domom in mu priredila burne ovacije. V imenu naprednega društva za Senti-peterski okraj je pozdravil g. Pribičevića mestni gerent g. Josip Turk in se mu zahvalil, da se je odzval povabilu ljubljanskih demokratov ter jih prišel posetiti. Obenem ga je pozdravil kot gospodar Sokolskega doma na Taboru, ki je bil zgrajen s prispevki prijateljev Sokolstva iz vseh delov naše države. Ponovni navdušeni vskliki voditelju SDS so sledili govoru g. Turka. Gdč. Vera Stritarjeva v naši narodni noši je izročila g. Pribičeviću v imenu demokratičnih žen in deklet vzhodnega dela Ljubljane velik šopek cvetja. Gost, Pribičević se je za oba pozdrava pristrčno zahvalil in nato med novimi frenetičnimi vzkliki odšel v zgradbo.

Ogromna dvorana je namah utihnila, a le za kratki hip. Ko se je pojavil na odru Svetozar Pribičević, je zabučala, da si imel občutek, kakor da se tresejo stene. Oglašujoči vzkliki: »Živel Svetozar Pribičević!« »Zdravo Svetozar!« »Živel naš vodja!« so odmevali po ogromnem prostoru in kar niso hoteli prenehati. Z takima nad odrom in drugih galerij pa so se vsipale na oder sveže cvetlice, kakor da hočejo prekositi snežinke, ki so baš ta čas tako gosto naletavale zunaj. V zraku so vihrali robcji in klobuki, tisočglave množice so ploskale in vsklikale. Bil je prizor, ki je marsikomu privabil solze v oči, in bil je prizor, ki je dal sijajno spontano zadovoljenje onemu našemu prvoborniku, ki so ga tudi v Sloveniji, zlasti v Ljubljani toliko blatili in obrekovali.

Na odru so se zbrali okrog Pribičevića številni drugi reprezentanti SDS, predvsem narodni poslanci Gligorije Božović, Stevo Kalembar iz Like in Večeslav Vilder, ki sta prispela šele v nedeljo dopoldne, ter dr. Pivko in dr. Žerjav, predsedniki oblastnih organizacij SDS Miloš Savčić iz Beograda, dr. Ljuba Tomašić iz Zagreba in dr. Lipold iz Maribora. Tivši minister dr. Kukovec, predstavnik ljubljanskih organizacij ter skoro vsi župani naprednih mest ljubljanske oblasti.

Poleg odra so bile postavljene mize za novinarje. Navzoči so bili poročevalci vseh večjih dnevnikov Ljubljane, Zagreba in Beograda. Politčne razmere so se razvile tako, da stoji Samostojna demokratska stranka, dasi do števila mandatov razmeroma majhna, v ospredju političnega zanimanja v vsej državi. Zato tudi toliko interes za Pribičevićev ljubljanski shod pri vseh resnih listih.

Dr. Žerjav otvori shod

Ko so se ovacije g. Pribičeviću in njegovim tovarišem polegale, se je dvignil dr. Žerjav, zopet sprejet z viharim ploskanjem in dolgotrajnimi ovacijami. S kratkim markantnim nagovorom je otvoril veličastno skupščino:

«Dragi bratje in sestre! Srečen in ponosen sem, da moram otvoriti tako ogromen manifestacijski zbor, ki mu je pretesna največja ljubljanska dvorana. Predstavljam vam in iskreno pozdravljam šefa naše stranke, starega borca za jugoslovensko misel, dušo slavne hrvatsko-srbske koalicije, ki je skupno z naprednimi Slovenci pokazal pot v Jugoslovenstvo, moža, ki je v Narodnem Veču vodil naš narod dne 1. decembra 1918 na formalno ustanovitve naše kraljevine v Beograd, glavnega borca za narodno in državno edinstvo, moža ravne linije, borbenega značaja, neustrašnega zastopnika svobodomislelnih in socialno-naprednih načel, Srba, ki se enako čuti Hrvata in Slovenca — pozdravljam zopet enkrat v naši sredi našega prijatelja Svetozarja Pribičevića. (Nove burne, dolgotrajne ovacije.)

V tej dvorani, dragi naš vodja, je danes duša bela Ljubljana, tu je elitni zbor njene mešanstva vseh stanov in bratski slogi. Tu so mnogi odposlanci naših organizacij zunaj Ljubljane. Lahko pa ti jamčim, da poleg nas tisočev ponosno utripajo srca in se v tem hipu obračajo iz vse Slovenije semkaj misli in iskrene želje večkrat po desetletnih prijateljev. (Viharno odobravanje. Klici: »Živel Pribičević!«)

Dr. Žerjav pozdravlja nato navzoče poslance in druge predstavnike SDS ter nadaljuje:

«Pozdravljam naše brate z dežele, ki so stranko držali, ko se je Ljubljana kolebala in so danes v krepkem napredovanju. Sleditji pa tudi vse Ljubljančane, ki vas 1. 1926. čakajo ostre borbe, pa tudi povrnitev bele in državne zastave na belo Ljubljano.»

Predsedstvo zbora

Govor dr. Žerjava so sprejeli poslušalci s ponovnim viharim odobravanjem in z gromovitim ploskanjem soglasno odobrili njegov predlog, da si skupščina izvoli naslednje predsedstvo: Predsednik dr. Albert Kramer:

podpredsedniki: Fran Gorazd, ravatelj v Ljubljani, Ravniki Janko, delavec na Jesenicah, Josip Matjan, posestnik v Vižmarjih, Franc Martinšek, poštni poduradnik v Ljubljani in Julka Povšner iz Kokre; tajniki: Fr. Primožič, mizarški mojster v Ljubljani, Vladimir Smole tehnik v Ljubljani, Franc Pančur, posestnik v Zg. Tuhinju in Janko Grašič, delavec v Šiški.

Nagovor dr. Kramerja

Živahno aklamiran je prevzel g. dr. Kramer predsedstvo zborovanja. S kratkim nagovorom, v katerem je povdarjal med drugim:

«Današnji zbor je po številu obiska takšen, kakršnega še ni videla Ljubljana in kakršnega še ni imelo nobeno poslopje pod svojo streho. Z njim odvarja naša stranka za leto 1926. svojo politično kampanjo. Vsi čutimo, da se v naši državi bliža nova doba. Državopравни boj je končan. Po šest letih težkega boja je s kapitulacijo radičevskega separatizma zmagala edinstvena misel na vsej štiti in za vedno. Vprašanje edinstva Jugoslavije je končno odločen. Likvidirano je staro stanje in pred nas stopajo gospodarski, kulturni in socialni problemi. Naša stranka s ponosom gleda, da se izvršuje njen program. Mi se zavedamo, da imamo poleg državno-pravnega nacionalnega programa še svoj socialni, kulturni in gospodarski program, ki je ravno tako važen. Odločeni smo, da se vržemo z vso silo na delo za uresničenje naših idej in programov. Čutimo se zmagovalce v velikem boju, ki je za nami, in prepričani smo, da bomo zmagovali tudi v ostalih vprašanjih. (Odobravanje in ploskanje.)

Pribičević govori

Predsednik dr. Kramer poda'a besedo glavnemu govorniku posl. Svetozarju Pribičeviću. Množica je kakor elektrizirana. Dvorana vnovič odmeva ovacije, vzklikanja, ploskanja; nov dež cvetic pada na oder, na Pribičevića, ki se je dvignil in slemi ob graji, se smešljal in odzdravljala. Poskušaj govoriti, a ne more; njegove besede se brezsilno izgovajajo v valu vsklikanja in ploskanja. A ko naposled pograbí ugoden trenutek in zavzame njegov glas preko tisočih glav, je, kakor da je vse očaral. Le še tu in tam osamel vzklik »Živio Pribičević!« »Zdravo, Svetozar!« — in grobnat tihšina nastane, do skrajnosti napeta pozornost. Vsa se boji, da bi preslišala kak stavek, vse sledi voljno njegovim sugestivnim besedam.

In Pribičević govori. Lahno sklonjen naprej, z levim komolcem rahlo oprt ob odersko ograjo. Njegov jekleni zatemelni obraz se zdi še bolj karakterističen, je kakor utelešen izraz volje in energije, jasnih ciljev. Njegov govor je priprst, brez izlopljenosti in brez demagogije, a logičen, neizprosno logičen, pri tem pa iskren, pristrčen. Govori od srca in zato tudi k srcu, vžiga, prepričuje. Ako je kdo morda dvomil nad Pribičevićem pod množico blata, ki so ga in ga mečejo nanj njegovi politični nasprotniki, ko ga je slišal v nedeljo, ni bilo dvomov več. Tako govori mož, ki nima ničesar prikrivati, državnih, ki ve kaj hoče in je globoko uverjen o zmagi svoje ideje.

Govori pol ure, eno uro, poldruzo uro, a pozornost poslušalcev ne pada. Mraz v noge je vedno bolj neprijeten, a vsi vztrajajo. Prekinjajo govornika vedno z bučnim pritrdjevanjem, s spontanim odobravanjem. Žal nam prostor ne dopušta, da bi reproducirali ves Pribičevićev govor; omejiti se moramo zato le na nazvalnejshe odstavke. Izvajal je med drugim:

«Dragi bratje in sestre! Iz srca sem zadovoljen, ker ste mi dali priliko, da govorim pred nami naprednimi Slovenci, ki ste pred vojno in za vojno bili oni, ki ste gojili jugoslovensko edinstvo v Sloveniji. Drugi so zastopali le Jugoslovenstvo v okviru enostranske Avstrije (klici: »Ros je! Tako je!«), a vi, napredni Slovenci, ste zastopali čisto jugoslovenstvo, irendentično celokupnost vseh jugoslovenskih plemen in pokrajin. Zadovoljen sem in vesel me, da govorim v beli Ljubljani, ki je najskrajnejše jugoslovensko mesto v naši državi.

Mi samostojni demokrati smo po svojem čustvovanju skupno Srbi, Hrvati in Slovenci, mi smo Srbi, Hrvati in Slovenci, a istočasno tudi Jugoslovenci. — (Burno, dolgotrajno odobravanje.) Naš šovinizem je v tem pogledu tako velik, da se ne da zatreči.

Mi smo uporabljali ostre ukrepe proti separatističnemu pokretu v državi, a nam vodja najbolj radikalnega separatističnega pokreta je pred nekoliko tedni izjavil v Narodni skupščini, da je bilo zatiranje njegovega separatističnega pokreta državna potreba. (»Tako je!«) Ako pa pravi sedanjí šef klerikalne stranke, da je bilo to nasilje, potem moram reči, naj ne bo bolj papeški od papeža samega. (Veselo odobravanje.) Potem moram reči, naj ne bo večji radičevce, kakor je Stefan Radič sam. (Smeh.) Samostojni demokrati pa lahko dvignemo svoje glave, ker je kapitulacija najradikalnejšega separatizma v naši državi

uspeh naše politike. (Viharno odobravanje.) Brez samostojnih demokratov, brez naše ravne linije, brez naše vztrajnosti bi ne bilo te kapitulacije (Burno odobravanje. Živoklici. Na govornika se zopet vsipje cvetje.) Tuka j v Sloveniji je najboljši zastopnik separatizma

Klerikalizem.

Slovenski klerikalizem ve, da je nujno omejen samo na Slovenijo, zato zastopa načela samostojne Slovenije, da bi vladal neomejeno vsaj v njej, ko že v celi državi ne more. (Burno odobravanje.) Zapomnite pa si, da klerikalci vendar niso tako do sledni avtonomisti. Kadar so na vladi v Beogradu, so največji centralisti. Ravno tako dela g. Stefan Radič, ki je po svojem programu neodvisne nevtrelne človečanske republike (Smeh) postavlja ne samo profesorje, ne samo učitelje, temveč tudi pomožne učitelje in šolske sluga.

Pač pa se nam samostojnim demokratom po krivici očita, da smo centralisti. Že na sarajevskem zboru leta 1919. je padla parola, ki se glasi: »Država se mora v vladi centralizirati, a v upravi decentralizirati.« Mi hočemo najširšo samoupravo občinskih in srezkih oblasti v celi naši državi, hočemo

upravno decentralizacijo.

Kar je v naši državi dekoncentrirano in decentralizirano, to je samo naše delo. Zahtevamo pa še občinsko samoupravo, volitve v občinah, v srezkih in oblastne skupščine. Zahtevamo, da dobimo zakon, s katerim se bo del državnih financ odstopil oblastim in srezskim skupščinam, da bodo mogle živeti, ker ne gre, da bi princle oživotvorjene teh korporacij zopet nove davke. Očitajo nam, da smo nasprotniki nacionalističnih manjšin v naši državi. Dejanski pa smo šli v prosvetni politiki tako daleč, da čisto že ni bilo več v interesu države.

Kako pa postopajo z nami drugi? Ko sem nekoč vprašal avstrijskega ministra, zakaj

Slovenci na Koroškem

nimajo svojih šol, sem dobil odgovor, da so sami v interesu svoje eksistence zahtevali utraviteljske šole. (Smeh in klici: »To je laž.«) »To je sramotenje naših bratov na Koroškem!« Odgovoril sem: »Tudi naša država mora s svojim upravnim aparatom, kadarkoli hoče, doseči, da bodo naši Nemci in Madžari sami prosili, naj jih rešimo iz školskih in madžarskih šol in jim damo jugoslovenske.« (Viharne aplavz.) Lahko rečem, da nobena naša sodna država v prosvetni politiki ni napravila narodnim manjšinam tako liberalna, kakor je naša država. Obžalujem, da

Slovenci in Hrvati v Italiji

ne morejo priti do enakih pravic za svoj kulturni in nacionalni razvoj, kakor jih imajo narodne manjšine v naši državi. Obžalujem, da žive ravno sedaj, ko slave primorski Slovenci in Hrvati 50 letnico svojega zaslužnega nacionalnega dnevnika, tržaške »Edinstvo« v tako težkih prilikah.

Nekaj časa smo imeli mi v rokah

prosvetni resort.

Mi smo tisti, ki smo dali naši prosveti pravo obliko, ki smo ji začrtali in ji dali smernice za nadaljevanje dela in razvoja. Vsi morajo priznati, da so zlasti vse prosvetne institucije v Sloveniji ustvarjene v naši državi baš zasluga demokratov iz Slovenije. To so trajne institucije, ki jih ne more spraviti do padca nobena brbljavost. (»Tako je!« Odobravanje.)

Svojo pažljivost po nismo posvečali le univerzam in srednjim šolam, marveč v prvi vrsti tudi osnovnim šolam in zlasti našemu povzga učiteljskega stanu. Ako smo dosegli, da imamo sedaj svobodno šolo, da smo odtrgali vse one elemente, ki ne spadajo v naše šole, je to naša velika zasluga. (Dolgotrajno ploskanje in odobravanje.)

Vprašanje, ki najbolj zanima našo javnost, je

finančni problem.

Proračun naše države, ki šteje jedva 13 milijonov prebivalcev, je dosegel fantastično število 13 milijard dinarjev. Vsak trezen človek mora priznati, da naša kraljevina ne more nositi teh strašnih bremen. Ako nečmo tirati države v finančni polom, moramo skrbeti, da se to predrugači. Redukcije morajo biti na vseh poljih pravilne in smotne, ne pa brez glave, kakor se to danes dela. Kar na delo se črta tudi pri proračunu ministrstva za narodno zdravje, istočasno pa dovoli dispozijski fond 9 milijonov notranjemu ministru, ki takega fonda sploh ne potrebuje. Dispozijski fond znanega ministra pa znaša celo skoraj 100 milijonov in in ga uporablja minister brez vsake kontrole narodne skupščine.

Sedaj se nam ponovno napoveduje

redukcija uradništva.

Enaka redukcija se je vršila že leta 1923. toda po tej redukciji smo imeli še več uradništva kot prej. Brez dvoma tudi eventualna nova redukcija ne bo nikaka redukcija, ker bodo izdatki za aktivno in upokojeno uradništvo iznesli enake vsoto kot sedaj. Zato je jasna stvar, da se ta redukcija ne more vršiti tako, kot so jo gotove osebe v vladi zamislile. Ljudi, ki so danes državni uslužbeni, se ne sme vržiti na cesto in s tem napraviti novih ant-državnih in komunističnih elementov na škodo državnih interesov. (Burno odobravanje.) Da bi se mogla izvesti prava in pravilna redukcija, bi morala država predvsem urediti našo državno upravo in reducirati od zgoraj. Morala bi predvsem reducirati mnogobrojna ministrstva, ki jih imamo mnogo več, kakor je za naše razmere potrebno in koristno, poleg tega pa še celo vrsto državnih podtajnikov in drugih sinekur. Tu naj se začne redukcija, ne pa pri nižjih uradnikih in slugah.

Zalostno je, da naša država po osmih letih svojega obstoja še nima

zakona o izenačenju davkov.

Glede davkov revolтира ena pokrajina proti drugi in pojavlja se z vedno elementarnejšo silo zahteva po izenačenju davkov v vsej državi. To je tudi pravilno in tudi ena kardinalnih zahtev naše stranke. Dvornimo pa zelo, da bi bil ta zakon v resnici

kmalu predložen. Poznamo namreč predobro sedanje razmere v vladi, čeprav Radič pravi, da dala sedanja

vlada, kakor ena fam'lja.

Kako izgleda delo v tej fam'lji, in kako harmonične razmere vladajo v njej, vidimo dan za dnem. Ena skupina obtožuje in smeši drugo pred javnostjo, radikali očitajo radičevcem, da koketirajo z narodnimi manjšinami, radičevci pa dolže radikale, da niso varčni in da zapravljajo državno premoženje. So pa samo neznatni incidenti, ki pridejo v javnost, dejanski položaj pa je še mnogo slabši. Drugače tudi ni pričakovati, kajti sedanja vlada obstoja iz reprezentativov dveh diametralno nasprotnih si skupin. Sedanji sistem nosi kal smrti že od vsa ga svojega početka. Jasno je, in vedno bolj se tudi pojavljajo zato znamenja, da je ta

režim že v likvidaciji.

Sedanja vlada, ki ima dvotrojinsko večino, ni sposobna niti za rešitev nobenega važnega vprašanja. Zato mora ta sistem skrajnati in na površje morajo priti nove kombinacije. Te so šele na delu. Vse naše stare stranke so večinoma že v likvidaciji. Niti radikalna stranka ni več homogena, temveč je le federacija več grup. Ni dvoma, da se izvršuje v našem političnem življenju pregrupacija naših političnih strank. Razdešenje mora priti in na površje bo prej ali slej prišla kombinacija, ki bo vodila državno upravo tako, kakor zahtevamo to mi, in kakor zahteva tudi naš narod. (Burno odobravanje.)

Poglejte samo na eno stvar, ki naj vam bo v dokaz, kakšen režim imamo sedaj. Mi slm na

sokolsko vprašanje.

Dočim vladni organi pišejo, da je Sokolstvo nacionalna institucija, kar je tudi, pa drugi dol vladne koalicije preti Sokolstvu s preganjanjem. (Klici: »Sramota!«) Dočim hočejo biti radikali in naši javnosti elementi, ki so vneti za sokolsko idejo, pa se radičevci kot druga skupina v vladi deklarirajo kot nasprotniki sokolske ideje. Opozoriti pa moramo merodajne kroge na to, da ima naše Sokolstvo v naši zgodovini velike zasluge za narodno stvar in za zmago naše državne ideje. Opozoriti moramo na to, da je to naše Sokolstvo tako jak faktor, da si le polomil zoba vsakdo, ki se bo poskušal zaletavati se vanj. (Burno, dolgotrajno odobravanje.)

Na koncu sedaj še nekoliko besed. Zahvaliti se vam moram za vaš veliki in grandiozni zbor, za lep sprejem, ki ste mi ga priredili. Ta naša velika manifestacija bo naša

odmev v celi naši državi.

Sedaj se bo pokazalo, da je bila kleveta trditelj, da imamo pristase samo tedaj, kadar smo na vladi, in da jih nimamo, kadar smo v opoziciji. (Burno, viharno in dolgo trajno odobravanje. Zborovalci vzklikajo navdušeno na govorniki tribuni zbranim poslancem in voditeljem SDS.) Mi znamo vadati, to je resnica, toda mi imamo pogum voditi tudi opozicijo.

Mi smo v naši državi edina stranka, ki ima v svojih vrstah Srbe, Hrvate in Slovence. Mi smo edina stranka, ki ni pokrajinska, ki ni plemenska, ki ni verska, in mi smo poleg tega še najradikalnejša stranka z ozirom na naš socialni, gospodarski in kulturni program. V nas je bodočnost, naša stranka ima bodočnost! Hvala vam, živeli Slovenci!

Zaključne besede govornika so se na pol že zopet izgubile v novi burji aplavza, ki je zagrmel po dvorani. Ovacije Svetozarju Pribičeviću in drugim voditeljem kar niso hoteli ponehati. Tisoči klobukov in robcov so mahali po zraku, z galerij pa je vnovič snežilo iz nežnih rok sveže cvetje in posulo vse oder. Videlo se je, da je veliki vodja in državnik fascinaliral vse. Pridobil si je srca tudi onih, ki so bili dozdaj z njim morda samo z razumom.

Ostali govorniki

Trajalo je več minut, da je mogel priti do besede predsednik dr. Kramer, ki se je najprej toplo zahvalil posl. Pribičeviću in s tem izzval nove ovacije, nato na podal besedo zastopnikom zagrebške in beograjske oblasti organizacije ter posl. Božoviću.

Dr. Ivan Juriša

Je v svoem govoru sporočil Ljubljani in Sloveniji pozdrave samostojnih demokratov iz zagrebške oblasti, te nekdanj najhujše radičevske kule, ki pa se danes nevdušema ruši. Spominja se neodrešenih bratov izven meji Jugoslavije, ki niso samo slovenska bod, ampak srčna zadeva vseh Jugoslovenov. Govori o demagoji radičevcev in klerikalcev, ki imajo ali so vsaj imeli mnogo skupnega, čeprav so danes hudi nasprotniki. Obe tema skupnima je bližja lastna stranka kakor pa interes cele države. Zato pa propadajo ti kakor oni.

Inž. Miloš Savčić

predsednik beograjske oblasti organizacije SDS prinaša pozdrave Beograda, ki se v čim dalje večjem številu zbira v našem taboru. Razpravlja o gospodarskem vprašanju in krizi, ki jo je v veliki meri zakrivila zgrešena politika finančnega ministra. Zato je treba, da se o teh perečih zadevah čim več razpravlja v javnosti, na narodnih zborih in se tako vpliva na revizijo te ozkostranske politike, zlasti pa nujno potrebno reformo državnega sistema. Odločno zavrača argumente, ki jih nekateri krogi v Beogradu navaajo proti podporanju industrije v Sloveniji.

Posl. Gligorije Božović

zastopnik Južne Srbije v Narodni skupščini izraža svoje presenečenje in svojo radost nad krasnim shodom, ki je tudi najlepša manifestacija narodnega in državnega edinstva. Zavrača slagerje, s katerim operira na svojih shodih dr. Korošec, ki v parlamentu še ni storil ničesar za Slovenio, ima pa vedno dovolj časa, da se bavi z zadevami, ki so nam mnogo manj važne.

Njegov pomagač v skupščini dr. Honjec, je smatral za potrebno, da je v skupščini vprašal zunanjega ministra, kaj je s konfliktom radi zavražda. Hjeromima v Rimu, nikdar pa mu seveda ne bo prišlo na misel, da bi se zavzel v skupščini za preganjanje tlačene in mučne slovenske duhovnike v Italiji. (Klici: Tako je, sramota, živel Primorje, proč z rimskim klerikalizmom!) Nikdo ne preganja in tudi ne misli preganjati katoličanov v naši državi in žaliti njihova verska čustva. Tudi nam pravoslavim so nam sveta čustva katoličanov, ker so naši rojaki, naši bratje, ker smo vsi državljani ene in edinstvene države. Kot samostojni demokrati, kot izraziti in čisti nacionalci pa se zanimamo tudi za usodo naših rojakov onstran naših granic in zahtevamo, da se jim omogoči svoboden narodni kulturni in gospodarski razvoj.

Zaupnica politiki SDS

Vse tri govornike so zborovalci živahno aklamirali in spremljali njihova izvajanja s ponovnim velikim odobravanjem. Soglasno in z navdušenjem je bil nato sprejet predlog predsednika dr. Kramarja, da izreče zbor zaupnico in zahvalo Svetozarju Pribičeviću, poslanemu klubu SDS, čeli naši stranki in zlasti tudi oblastnemu vodstvu v Ljubljani. Med novimi večminutnimi ovacijami voditeljem stranke je nato predsednik zaključil divno manifestacijo in v ogromni dvorani so zopet orili urnebesni vzkliki, na voditelje se je vsipalo cvetice. Zadoneli sta »Lepa naša« in »Hej Slovani«, nato pa se je dvorana polagoma izpraznila.

Manifestacijski obhod

Pred zgradbo Sokolskega doma in po ulicah okrog nje se je gnetlo ljudi, ki se kar niso hoteli raziti. In ko so prišli med nje Pribičević, Žerjav, Pivko in drugi, o se na trgu ponavljali prizori ovacij in manifestacij kakor prej v dvorani. Mladji oduševljenosti so pograbili svojega Svetozarja in ga dvignili na rame. In za njimi se je spontano formiral ogromen sprevod, ki je krenil med neprestanim vzklikanjem in med popevanjem narodnih bodrilnih pesmi po Sv. Petra cesti Prešernovi in Selenburgovi ulici pred Kazino. Ovacijami so se oduševljeno na vsem potu pridruževali tudi drugi sicer tako hladni Ljubljančani, ki o se se vračali s poslov in s promenade. Tako Ljubljana morda še ni pozdravljala nobenega politika.

Višek so dosegle manifestacije pred Kazino, kjer se množica ni hotela raziti, dokler se ni pokazal na zasedenem balkonu g. Pribičević in se še enkrat poslovil s kratkim nagovorom.

Skupno kosilo

Po shodu se je vršil v veliki kazinski dvorani skupen obed, namenjen predvsem gostom in izvenljudskim udeležencem shoda, ki pa se je udeležilo tudi večje število Ljubljančanov, tako da se je zbralo nad 300 ljudi. Vsi so bili kakor velika družina, ki se veselila, da so se zbrali zopet enkrat v domačem kraju vsi njeni člani. Vlada je med njimi pravi duh bratstva in prijateljstva in ni čudno, da se je dvigal govorjak za govornikom in dejal duška svojim čustvom. Prvi je povzel besedo minister n. r. dr. Gregor Žerjav, ki je s ponosom konstatiral facit veličastnega zbora na Taboru. Na njem je bila zastopana vsa napredna in jugoslovensko - nacionalno prešinjena Slovenija. Dr. Žerjav je naglašal, da je manifestacija na Taboru plod in uspeh podrobneje solidnega dela, ki ga je stranka izvršila v mestih in na deželi. Napredna koncentracija je pred duri, izvršila se bo pod praporom SDS. S posebnim posredništvu SDS v Beogradu in osebnemu ministru Svetozarju Pribičeviću ki je z največjo pripravljenostjo vsikdar podpiral specifične slovenske potrebe in želje in s tem omogočil velike zasluge SDS za Slovenijo. Kot najzvestejši čuvaj principijelnosti in dosledne politične linije v državni politiki Svetozar Pribičević nikdar ni dovolil, da osrednja stranka paktira z nasprotniki preko glavnih slovenskih demokratov. Svetozar Pribičević je ostal najzvestejši prijatelj slovenskih demokratov. To prijateljstvo se je vsestransko obneslo. Vselej, kadar je bila napredna stvar v Sloveniji, se je mogla stranka obrniti na šefa Pribičevića v Beogradu. Dr. Žerjav je dvignil čašo v splošno in izrekal zahvalo v imenu slovenskih demokratov Svetozarju Pribičeviću.

Ravnatelj Jug je v imenu ljubljanskih organizacij SDS nazdravil ostalim gostom iz Zagreba in Beograda, gerent dr. Puc pa je napil Svetozarju Pribičeviću kot neustrašnemu borcu naše prave državne ideje.

Val navdušenja in aplavza je zaznil po dvorani, ko se je zopet dvignil Svetozar Pribičević in govoril o delu in razvoju SDS. SDS je edina stranka, ki je ostala zvesta na braniku svojih nacionalnih idej. Njen organizem se ne krha in gre veliki bodočnosti nasproti. Demokrati so dokazali, da znajo vladati in upravljati državo ter se nikoli niso strašili odgovornosti. Demokratska stranka ni nikoli vodila proticerkvene ali protivrske politike vedno in povsod pa je pobijala politični klerikalizem kot nevarno zlo za državo. Pred sedanjim koalicijsko so govorili, da živi SDS samo na vladi in s pomočjo vlade. Sedaj se je izkazalo da nastopa proti sedanji vladi in Narodni skupščini edno mala, tolikrat na smrt obsodena SDS in da se koalicijski boji edino te stranke. Vesti o sestankih med Svetozarjem in Pribičevićem lansirajo gotovi krogi, da plašijo Stepana Radića in da ga opozarjajo na ev. koalicijsko s Pribičevićem. O sestan-

kih ni govora, pač pa SDS nikoli več ne bo prevzemala vloge nekakega »bavba« za Stepana Radića in bo samostojno opredeljevala svoje zveze raz vidika državnega in nacionalnega interesa. Leto 1926. bo leto velikih političnih dogodkov in izprememb, našega stranke je, da se pripravi na te izpremembe in da se zasidra v narodu potom širokopoteznega organizacijskega in propagandističnega dela. Svoj govor zaključuje g. Pribičević z zdravico narodnemu žensstvu. Nove ovacije slede in grogovit aplavz.

Nato se vrsti govor za govorom. Oglašajo se gosti in predstavniki SDS iz vse Slovenije, govore zastopniki vseh stanov in slojev, reprezentanti naprednih trdnjav po deželi ravnotako kakor danes še osamljeni pionirji demokratskih idej v najbolj od prometa oddaljenih gorskih vasih.

Pozno popoldne ko so začeli odhajati vlaki, je zaključil dr. Žerjav pomembne nedeljske prireditve z apelom na vsestransko delo. Le neradi, a polni poguma in vere v zmago so se razhajali udeleženci in se vračali ven v mrzlo, neprijetno zimo, ki pa ji neizogibno prej ali slej sledi solčna cvetoča pomlad.

Post. Svetozar Pribičević in drugi gostje iz Zagreba in Beograda, v kolikor niso odpotovali že sinoči, so se danes ob pol 9. z jutranjim brzovlakom odpeljali proti Zagrebu in Beogradu.

Politične vesti

— Zakon o centralni upravi. Vlada je izdelala načrt že dolgo obetane zakona o osrednji državni upravi. Načrt, ki ga bo ministrski svet začel pretrati takoj po povratku g. Pašića, predvideva 14 ministrstev in sicer ministrstva: 1. pravde, 2. prosvete, 3. zunanjih del, 4. notranjih poslov, 5. financ, 6. vojske in pomorščice, 7. javnih del, 8. prometa, 9. pošte in brzojava, 10. kmetstva in vod, 11. trgovine in industrije, 12. narodnega zdravja, 13. šol in rudnikov, 14. ver. — Ukinejo se torej dosedanjí resorti: izenačitev zakonov, socialna politika in agrarna reforma. Sedanja koalicijska RR. hoče torej vsekar odpraviti gotovim krogom tako neležbo socialno ministrstvo, zato pa predvideva še tudi za naprej nekatera ministrstva, ki bi jih pravi lahko in brez škode odpravili oz. združili s sorodnimi, zlasti ministrstvu za pošto in za vere.

— Za volitev v Delavsko zbornico je vloženih v delavski skupini pet kandidatnih list: neodvisna delavska lista z nosilcem Rudolmom Juvanom, klerikalna z nosilcem Franc Trsočevom, socialistično-komunistična, Bernotova in radićevska. Glavna borba se bje med prvimi tremi skupinami, ki pridejo tudi edine resno v poštev. Klerikalci delajo z vsem svojim volilnim in političnim aparatom, socialisti pa s prireditvijo svojih organizacij. Kljub temu so izglede prve liste izredno ugodni, kar bodo zanj glasovali vsi delavci, ki so si ohranili samostojnost v mišljenju in ki jim je na tem, da postane Delavska zbornica zastopnica delavskih stanovskih interesov, ne pa ekspozitura politične stranke.

— Radićevci na Hrvaškem v zadnjih mesecih ne prirejajo političnih shodov, deloma ker so vsi glavni funkcionarji stranke prevzeli važna mesta v državni upravi, deloma pa tudi, ker hočejo počakati, da bi mogli volilcem pokazati vsaj nekaj uspehov svoje nove politike. Zato je umetno, da izražajo to brezdnežje vse opozicijske stranke, ki se pridno gibljejo, prireajo shod za shodom in prorokujejo razpad HSS. — Kakšna je situacija v resnici, je danes nemogoče soditi, ni pa dvoma, da se radićevskih mas polasča naraščajoče nezadovoljstvo in razočaranje. Volilci se obračajo k drugim strankam, ekstremni k federalistom, ki se prekašajo nekdanjega Radića v nemogočih zahtevah, treznejši pa k samostojnim demokratom, ki so edini ostali dosledni svojem programu v vseh političnih vrtnicah zadnjih let.

Imenovanje tarifnega odbora državnih železnic

Prometno ministrstvo je končno uvidelo, da železniški tarifi nikakor ne odgovarjajo gospodarskim potrebam. Radi tega je sklenilo, da temeljito reformira celokupno železniško tarifo. Ministrstvo je predložilo kralju v podpis tarifni odbor, ki obstoja glasom ukaza z dne 14. januarja iz sledečih oseb: Vaso U. Jovanović, industrijec iz Beograda, Milorad Lujanović, trgovec iz Beograda, ki zastopata trgovsko zbornico v Beogradu, Kosta P. Miroslavić, predsednik zbornice in Novem Sadu, dr. V. Besarović, zborniški tajnik v Sarajevu, dr. Luj Karmanski, konzulent trgovske zbornice v Zagrebu, Iv. Mohorić, tajnik ljubljanske zbornice, Vlada Janković, član industrijske zbornice v Skoplju, dr. Ljudevit Prohaska, tajnik glavnega združnega saveza, Sava Kukić, član težaškega saveza v Beogradu, dr. Gavrilko Kojić iz Sarajeva, Josip Lesničar iz Celja, Bogumil Remec iz Ljubljane, Rudolf Gajler iz Zagreba, advokat Emer Tartaglia iz Splita, Hakija Hadžić iz Sarajeva. Razen teh pripadajo tarifnemu odboru še sekcijški šef, dr. Milan Todorović, Milivoj Savić, Miodrag Stamenković, Vladimir Mišković, dr. Dragutin Dučić, Vaso Dimitrijević in Živko Konstantinović.

Prva seja tarifnega odbora se vrši še tekom januarja. Upajamo, da je s tem storjen definitivni korak k temeljiti reformi naših železniških tarif in da bo do reformirane tarife blagodejno vpliv-

vale na vse naše gospodarsko in socialno življenje, ker so ravno obstoječe tarife eden glavnih činiteljev te neznozne draginje.

Danes — ponedeljek nepreklicno zadnji dan predvajanje vefilima

Fantom pariške opere

Oglejte si istega! Ne zamudite prilike, videti ta krasni vefilim!

Od jutri — torka dalje veliko monumentalno delo, posneto v Italiji

„Beneške ljubavne noči“

V glavni vlogi Lilian Gisti znana iz filma »Bela sestra«. Ta film je ista produkcija, istega režiserja in s istimi glavnimi igralci kot je bil film »Bela sestra«, torej jamči za prvovrsten film.

KINO IDEAL.

Ljubljana v snegu

Kakor v soboto, tako je tudi večeraj, v nedeljo, ves dan snežilo. Bila je prav idilična in poetična nedelja, čeprav ne baš prijetna. Sneg je enakomerno naletal ves dan v debelih kosmih ter zavil znova vse mesto v debelo belo odejo. Padlo je okoli 30 cm novega snega, ki pa je k sreči suh. Sneg je seveda znatno oviral vse promet. Tramvaj je sicer vozil ves dan, zato so na avtomobili in vozovi običajni doma, idilično zimsko sliko so poživljale neštete sani, ki so se zopet pojavile do enomesečnem premoru.

Mestni občini novozapadli sneg naravno dela mnogo preglavice, kajti obremenil bo znatno občinsko blagajno. Včeraj so ves dan orali snežni plugi mestne ulice, v akcijo pa je stopilo tudi več sto delavcev, ki so pričeli s čiščenjem ulic. Tudi danes se z odkidanjem nadaljuje. Snežilo je včeraj, kot že omenjeno, skoraj ves dan in je prenehalo šele okoli 17.

Sportnikom in mladini je novozapadli sneg napravil obilo veselja in že včeraj je bilo po ulicah opažati številne smučarje, deco s sankami itd. Nasprotno pa ni bil dobrodošel hišnim gospodarjem, ki morajo skrbno bdeati nad pločniki pred poslopji, s skrbjo pa se ozirajo na novo zimo tudi marljive gospodinjice, zakaj sneg in mraz povzroča izdatke in zopet izdatke.

Novi sneg to pot ni povzročil večjega zastojaja v železniškem prometu, vendar pa je imela včeraj večina vlakov večje ali manjše zamude.

Mraz, viharji in nesreče

V Trstu je dvajša v petek in soboto strahovita burja tako, da si ljudje sploh niso upali na cesto. Oblasti so napeljele po ulicah močne vrvi da so mogli hoditi po mestu vsaj tisti, ki so imeli nujne opravke. Kljub temu se je zgodilo več nesreč. Neko stanko je vihar podrli na tla s tako silo, da je ostala na mestu mrtva. Tudi v Benetkah in okolici je dvajša strahoviti vihar. V Udinah je vrgel vihar iz tira več tramvajev, tako, da je bil ves promet cestne železnice ustavljen. Blizu mesta se je prevrnil voz, ki je padel na vozniška in ga težko poškodoval. Na italijanski rivjeri je vladal hud mraz. V Genovi je padla temperatura na -6 C. V mestu je popokalo več vodovodnih cevi. Vsi vlaki so imeli večurne zamude. V južni Italiji je zelo mrzlo. V Rimu je zapadel 10 cm debel sneg. To je za Rim velika senzacija. V zadnjih 35 letih so imeli v Rimu sneg samo 1. 1893. Takrat je snežilo 6 dni. Snežilo je tudi v januarju 1895 in 1896, drugače pa je bil Rim vedno brez snega. Tudi v Livornu so dobili po dolgih letih sneg. Mraz je bil tako hud, da je popokalo več vodovodnih cevi. V Švicji vetra sicer ni bilo, pač pa je dosegla temperatura -32 C. Na Angleškem imajo -13 C, v Nemčiji -12-18 C. Tudi v Franciji je zelo mrzlo.

Snočni meteli ovirajo na Dunaju promet. Na mnogih krajih se je nakopičilo toliko snega, da tramvaj ne more voziti. Vlaki prihajajo na Dunaj z zamudo. V Angliji je bil hujši mraz kakor v severnih in srednjeevropskih državah. Po londonskih ulicah je bilo toliko snega, da je morala mestna občina mobilizirati vse delavce in snožne plugje.

Posebno močan je bil vihar na Sredozemskem morju. V bližini Benek je zanesel vihar lokalni parnik pri kanalu San Francesco del Deserto na skalo. Na parniku je bilo mnogo potnikov. Iz Benek so takoj poslali pomočni parnik, ki se pa ni mogel približati kraju nesreče, ker je bilo morje zelo razburkano. Šele s pomočjo tretjega parnika se je posrečilo rešiti potnike in posadko ogroženega parnika. Pri zalivu Spezia je zalutl vihar na odprtem morju 32 ribiških ladij. Od teh se je posrečilo pripluti v bližnji zaliv samo dvema. Ostale so se morale boriti s strahovitim viharjem in valovi. 24 se jih je po 24urnem boju z elementmi rešilo v zaliv Spezia, dočim o ostalih šestih nihče ni vedel, kakšna usoda jih je zadela. Takoj so poslali pomočne parnike, ki pa niso mogli najti ribiških ladij. Vihar jih je odnesel daleč na morje. Šele po težkih naporih je našel parnik »Abula« eno ladijo in jo privlekel v pristanišče. Kmalu je privlekel parnik »Midoke« drugo ladijo. Dve ladiji sta utonili 7 milj od pristanišča. V valovih je našlo smrt 7 ribičev. Usoda dveh ribiških ladij ni znana.

Se strahovitejši je bil vihar ob afriški obali. Parnik »Sirkos«, ki je vozil ranjence iz Maroka v Francijo, se je moral rešiti v špansko pristanišče. Veliko italijansko jadrnico »Velo« je treščil vihar na obalo. Posadka se je rešila, toda ladija je bila uničena. V bližini južnofrancoske obale je vihar odtrgal parnik »Holande« krmilo. Valovi so odnesli parnik na črptno morje in zdaj se ne ve, kje je.

Se danes 18. t. m. je čas si ogledati

vesele in žalostne dneve vefilema, mesta pripovedi in čarov ... Dunaja v vefilimu

Strausssov zadnji valček

V glavnih vlogah priljubljeni dunajski igralci; kot plesalki nastopita Anita Berber in danska plesalka Siris!!

Danes zadnjikrat ob 4, 1/2, 6, 1/2 in 9.

KINO „LJUBLJANSKI DVOR“ Telefon 730.

Prednaznailo: Grafica Marica, ki bo senzacija nad senzacijo!

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

DRAMA.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Ponedeljek, 18.: Profesor Storch. Red B. Torek, 19.: Zaprti. Sreda, 20.: Obrt gospe Warrenove. Premijera. Izven. Četrtek, 21.: Henrik IV. Red F. Petek, 22.: Krpan. mlajši. Red D. Sobota, 23.: Periferija. Delavska predstava. Izven.

OPERA.

Začetek ob pol 20. uri zvečer.

Ponedeljek, 18.: Zaprti. Torek, 19.: Glumaci. Povratek. Red C. Sreda, 20.: Zvedave žene. Premijera. R. B. Četrtek, 21.: Zaprti. Petek, 22.: Srce iz leca. Poziv na pes. Capriccio espagnole. Red E.

Danilov jubilej

Proslava Anton Cerar - Danilove petdesetletnice delovanja pri slovenskem gledališču.

Petdeset let potече kmalu, odkar je gospod Anton Cerar-Danilo vstopil z mladeniško navdušenostjo med pionirje slovenske dramatične umetnosti. Bilo je to leta 1877, v dobi temni in težki, ko je marsikdo čepaval nad bodočnostjo slovenskega naroda, ko je zvečne nemški deželni odbor kranjski zadal smrten udarec Dramatičnemu društvu in slovenski mladji Taliji v Ljubljani in ko so skoraj vsi prvi, idealno poživljajoči igralci diletantje izgubili vero v svoje delo in ostavili naše gledališče. Takrat je stopil g. Danilo med poslednjo zvesto četico, najmlajši, a najpogumnejši, najvtrajnejši med vsemi. In od 1. 1877 do sedaj je g. Danilo vztrajal preko vseh kriz, katastrof in izprememb v usodi našega gledališča.

Borec se čisto za lastni obstanek, se je boril z neomejeno vero in ljubeznijo za napredek in procvit slovenske dramske umetnosti. S skrajno poživljajočostjo je igral v stari čitalnici in starem stanovskem gledališču, nato zopet na novem odru v čitalnici, pa v novem deželnem gledališču od 1. 1892 do 1. 1914, nato na lastnem odru v Mestnem domu ter od 1. 1918 do danes v obnovljenem Narodnem slovenskem gledališču.

Dokler ni prevzel vodstva našega gledališča 1. 1918 novi Gledališki konsorcij, je vladala neprestana kriza in mizerija; gledališče se je borilo za goli obstanek, in umetnost v njem je bila sircica. Z njo vred pa so bili stroje vsi naši igralci. Marsikdo je obupal, se posvetil varnejšemu poklicu ali je odšel v tujino za boljšim kruhom. G. Danilo pa je ostal zvest slovenski Taliji in dočkal dobo, ko se je tudi naše gledališče podražilo ter postalo Narodno slovensko gledališče.

V brezprimernem poživljanju samega sebe mladostnemu idealu, v vzgledno zvesti veri v jasnejšo bodočnost slovenskega naroda, njegovega gledališča in slovenske dramske umetnosti je doživel g. Danilo petdesetletnico svojega udanega, uprevov in odrskih triumfov bogatega delovanja.

Dramatično društvo v Ljubljani je zato prevzelo prireditve jubilejske proslave svojega najstarejšega in najzvestejšega sodelavca gda. Antona Cerarja-Danila, režiserja in starostar vseh slovenskih gledaliških članov ljubljanskih od 1. 1867 do sedaj. Pokroviteljstvo nad to jubilejno proslavo pa je prevzela najuglednejša slovenska gospa, Franja dr. Tavčarjeva na četu ljubljanskega ženstva.

Proslava Danilove igralke 50-letnice se bo vršila čkoti 20. svečena t. l. v ljubljanskem opernem gledališču.

Na to proslavo se usojajo podpirani odbor opozoriti vse Slovence in Slovenke s prošnjo, naj se sponmijo jubilarja na časten način.

Ljubljana, v januarju 1926.

Odbor Dramatičnega društva.

Prilave za razstavo v Filadelfiji

Ministrstvo trgovine in industrije poziva vse oblikujoče umetnike, naj izdelajo do 26. januarja: 1. Načrte v barvah za preproge po narodnih motivih v velikosti 1:10; 2. Načrte v naravnih velikosti za čaše, steklenice, servise in druge steklene izdelke; 3. Načrte v naravnih velikosti za čajne, jedilne in kavne servise eventuelno tudi v barvah; 4. Načrte za moderne vzorčnice v naravnih velikosti, eventuelno z ornamentu v barvah; 5. Načrte za srebrne in zlate nakitke, združene z narodnimi motivi in 6. Načrte za usnjeno vezavo in druge usnjene izdelke. Najboljše načrte bo kupilo ministrstvo. Po teh načrtih bodo izdelale delavnice obrtno umetnosti večje število predmetov za naš paviljon na razstavi v Filadelfiji. Ministrstvo trgovine in industrije namerava naprositi Udruženje oblikujočih umetnikov v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani, da dokažijo po enega zastopnika, ki bo član jurija za oceno predloženih načrtov.

— Ponovitev Pirandellovega »Henrika IV.« je kazala več zaokroženosti, nego pre-

mijera. Skratka, bila je na mestu, s katerimi se v svojem poročilu nisem mogel strinjati, boljše. Pričbeli je zlasti začetni prizor, postal bolj prozoren, jasnejši. Zelo vesel sem, ko to ugotavljam. Kot poročevalec stremim le za objektivnostjo in kjer je le mogoče, za sodelovanjem z gledalci, toda vedno brez zakulisnih vplivov ali oseb, njih usmerjenj napram članstvu odra. Ponašam, da je to delo jako težko pripraviti do popolnega učinkovanja raz oder, dasi bi po senzacijosti vsebine pričakoval obratno. Upam, da bo kakovost dozorovala od predstave do predstave, kakor je bilo že večkrat. Samo na to naj pazi režija in pa vsak igralec zase, da ne nastopi po nekaterih predstavah ona brezbriznost, ono lažiranje, ki se je žalilob tudi že večkrat pokazalo, posebno se, če sta bila občinstvo in kritika z začetnimi predstavami zadovoljna. Kot kuriozum, ki me po svoji mentalnosti vrio zabava, omenjam neko maleknot vnanje režije, ki sem jo bil grajal. G. Pust nosi k fračni in belim rokavicam še vedno črno kravato. Razumem; zdaj prav nalašč. Trava je postrežena, ne pokošena. Duševno ozadje te tme me spominja na anekdoti: Človek je ležal pomoči na ulici. Na trebuhu in z obrazom v lastnem klobuku. Straznik ga z nogo malo podrega, hvi vinski bratec, vstani! Glas iz klobuka pa samozavestno: »Jaz sem občinski svetnik Širboncelj — bom že sam vedel, čemu tukaj ležim.« — M. Z.

— **Spored koncerta**, katerega priredi pod okriljem Filharmonične družbe v četrtek, dne 21. t. m. koncertna pevka, mezzosopranistka gđ. Jelka Skatamović iz Beograda. Na klavirju spremlja pevko konservatorijska profesorica gđ. Marija Švagarjeva. Prvi del: umetne pesmi: Manojlović: Moja draga, Tužna pesma. Vukdrago: Uveo cvet. Konjović: Pesem, narodna. Hristić: November. Mikojević: Berceuse triste. Drugi del: Narodne pesmi: Manojlović: Makedonec. Mokranjac: Pušči me. Manojlović: Djafer — begova majka, po tri mi pušči. Devotka kune terziju. — Se-deži od 30 Din navzdol, stojišča po 7 in di-jaske vstopnice po 5 Din so v prodaji v Matični knjižarni. Ravnotam se dobiva besedilo petih pesmi.

— **Pevec** S številko 11-12, ki smo jo pravkar prejeli, je dovršil »Pevec« peto leto svojega obstoja. V urvodnem članku »Oh petletnica« govori A. Dolnar o namenu, ki si ga je zastavil list ob svoji ustanovitvi in podaja kratek pregled, kako je vršil svojo nalogo. Cilj mu je: biti v vseh člankih praktičen in poljuden premostiti tisti prepad, ki zija med ljudstvom in glasbenim razvojem: muzikalno umetnost ločeno, po stopnjah zanesti med narod, jo tolmačiti, buditi zanimanje in ljubezen do nje: skratka jo popularizirati. Hoče torej biti pravi ljudski list, ki nudi teorijo v svojih člankih in prakso v ličnih pevskih prilogah. List priporočamo in želimo, da bi se kar najbolje razširil po slovenski domovini in izven nje. Naroča se pri upravi v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7., in stane leito Din 30. Kakor sporoča uprava, izide prvi številka za 1. 1926 začetkom februarja.

— **Kamposeljski romarji**. Pevska igra v treh dejanjih: Libreto P. Hugolin Sattnerjeve opere »Tajla«. Spisal dr. Ivan Pregelj. V Ljubljani 1925. Založila Jugoslovenska knjižarna. Cena Din 10.—. Ime dr. Ivana Preglja je znano širom slovenske domovine. Pisatelj »Pebanus Joaneza« in »Bogovca« je naroden za vse dni in zato je prav, da se je tak moč lotil nelahke naloge, da napiše libreto za slovensko opero. Libreto napisati ni lahka stvar. In svetovna literatura pozna več dobrih dram, kakor pa dobrih libret. Libreto zahteva široki vložek, dramatične napetosti, bogatega, prestrtega in zanimivega dejanja, kratkosti in preciznosti izraza dialogov, a kljub temu ostro karakterizacijo. Ne trdimo, da spajajo »Kamposeljski romarji« v visoko literaturo, pač pa bo to lepa cvetka v mistni, ni gredici žive vere našega naroda.

Sejem za kožuhovino v Ljubljani

V ponedeljek, dne 23. januarja se vrši v Ljubljani v prostorih Ljubljanskega vzorčnega veleposajma tradicionalni detajlni sejem za kožuhovino. Zbrali se bodo kupci in prodajalci — lovci iz vseh krajev naše domovine. Lovski plen se bo prodajal po komadih.

Istega dne pa bode na prostoru veleposajma sprejemala kožuhovino vse vrste tudi Lovska zadruza z upravo veleposajma. Zbrana kožuhovina se bo sortirala in nekaj tednov kasneje dražbenim potom prodajala inozemskim in večjim domačim kupcem. Sprejemalo se bo posamezne kože od lovcev in večje, event. že sortirane partije, od trgovcev s kožuhovino.

Uprava veleposajma z Lovsko zadruzo je sprejela od zakupnikov lovišč v prodajo že večje število raznovrstnih koz. Vendar, pa je količina še premajhna, da se sme povabiti inozemske kupce v Ljubljano. Zbog tega se je sklenilo, prirediti najprej, to je dne 23. t. m. običajni kožni sejem z prodajo v detajlu, istočasno pa se sprejema na veleposajmskem prostoru še nadaljne kože v svojo kasnejšo, organizirano prodajo na veliko.

Gospodična Vampir

Kolosalna filmska burka polna šale in smeja brez kraja in konca. V tej izvrstni burki vidimo veselo doživljaje dveh veseljakov, ki sta zabledila v carstvo filma. Kdor želi obilo smeja, šale, humorja in razvedrila, naj ne zamudi priložnosti, ki mu jo nudi

Gospodična Vampir

Kdaj?

Kje?

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 18. januarja 1926.

— **Vseslovenska novinarska zveza** v Pragi, katere pravila so že odobrena, prične delovati v najkrajšem času. Z ozirom na to vabimo vsa slovenska novinarska društva, da bi se, v kolikor niso to že storila, čim prej prijavila, in sicer na naslov: Josip Holčec, predsednik Vseslovenskega združenja novinarstva (Spolek českých žurnalistů) Praha I., Škofčeva č. 7. Prosim, da bi bile prijave čim prej dopolnile, da bi zveza takoj lahko započela s svojim delovanjem.

— **Rector ljubljanske univerze** pri prosvetnem ministru. Rektor ljubljanske univerze dr. Leonid Pitač je bil v petek dopoldne pri prosvetnem ministru, s katerim je razpravljal o vseh vprašanih, ki zanimajo ljubljansko univerzo.

— **Osebnost v pošti.** Premišljeni so: iz Rečice na Paki v Celje Angela Fanzini, iz Dola pri Ljubljani v Ljubljano: Olga Moser in iz Maribora v Št. 11 v Slov. goricah Riharda Gselmana.

— **Novi član glavnega prosvetnega sveta.** Na predlog prosvetnega ministrstva Radica je kralj podpisal ukaz o imenovanju Milutina Stankovića za novega izrednega člana glavnega prosvetnega sveta.

— **Minister ver v Beogradu.** Minister ver M. Trifunović je prišel v soboto zvečer v Beograd. Danes bo razpravljal finančni odbor narodne skupščine o proračunu tega ministrstva. Ob tej priliki poda minister ver svoj ekspozé.

— **Pravilnik za invalidski zakon.** V soboto zvečer je imel minister za socialno politiko z zastopniki vojnega in pravosodnega ministrstva daljšo konferenco, na kateri je bil definitivno redigiran pravilnik o izvrševanju invalidskega zakona.

— **Inženirski izpit na elektrotehničnem oddelku Tehniške fakultete v Ljubljani** je z prav dobrim uspehom položili ing. Pavle Lavrenčič.

— **Nediplomirani pravniki bodo odpušteni iz državne službe.** Ker so vsa mesta v višjih sodiških zasedenih in ker se dogaja, da diplomirani pravniki ne morejo dobiti službe, je pravosodni minister Marko Durčič odredil, da morajo biti odpušteni iz državne službe odtlej vsi oni, ki niso diplomirani in pravniki.

— **Otvoritev tramvajske proge Slavi-ja-Voždovac.** Včeraj ob 10. dopoldne je bila na svečan način otvorjena nova tramvajska proga Savija-Voždovac. Prvi tramvaj s povabljenimi gosti je odšel iz Slavije ob 10. Takoj za njim pa tramvaj za občinstvo. S tem je bil odprt redni promet.

— **Iz komercialne (bivše Dobrovoljačke) banke.** Bivša Dobrovoljačka banka je spremenila svoj naslov in se imenuje zdaj Komercialna banka. Ta banka je afiliacija grške Legatsbanke. Poleg že obstoječe podružnice v Ljubljani namerava banka ustanoviti še eno podružnico v Domžalah.

— **Smrtna kosa.** Preteklo soboto dne 16. t. m. je preminil v Gradcu polkovnik zdravnik dr. Fran Žižek v visoki starosti 86 let. Rodom iz Spodnje Štajerske. Prijetje, je preživel vojno dobo v pokloju v Gradcu. Bil je vedno zavezanec Slovenec, dolgoletni odbornik tamojšnje Citanine in predsednik podpornega društva za slovenske visokošolce. Blag po svem značaju, je podpiral zlasti slovensko mladino, katere mu bo, kakor vsi, ki smo ga čislali in poznavali, ohranila v hvalnem spominu. Pokojnik zapušta vdovo in sina Frana, ki je vseučiliški profesor v Frankfurtu n. M. in na glas kot eden prvih strokovnjakov v statistični vedi. Bodi mu tja zemlja lahka!

— **F. Z.**

— **Prva južnjaštarska vinarska zadruga v Celju** poživlja svoje člane, da ji pošljejo vzorce svojih vin v svrhu poskušnje in nakupa, in to zanesljivo do 1. februarja t. l. Na vsakem vzoru naj bo označena množina, vrsta in najzadnja cena. Istotako se priporoča zadruga hotelirjem, kavarnarjem, gostinčarjem in raznim drugim za odjem vsakršnih namiznih in sortimentnih vin v sodih in steklenicah po najugodnejših cenah v vsaki množini. 72/r

— **Huda nesreča v Kranju.** Fran Šavnik, 15letni trgovski vajenec, je včeraj v nedeljo v gremiljani šoli v Kranju z nekim svojim tovarišem ogledoval samokrese. Dečka sta nerodno manipulirala s orožjem, pri čemer se je samokres sprožil in je Šavnik krogla zadela v trebuh. Težko ranjenega so prepeljali v ljubljansko bolnico, kjer se bori s smrtjo.

— **Nesreča.** Matilda Racman, hčerka žuvala v kamniški smodnišnici, se je 15. t. m. s krompom oparila po nogah in po živcih. Njene poškodbe so smrtonosne. Prepeljali so jo v ljubljansko bolnico.

— **Boj med očetom in sinom.** V Sovljaku pri Sv. Juru ob Ščavnici je vinar Ržnar v prepiru ustrelil svojega lastnega sina. Stari Ržnar, ki je bil poročen, je imel ljubavno razmerje z neko drugo žensko, česar sin ni dovolil. Zato sta se oče in sin večkrat spila. Nekega leta dne pa je sin očetu ljubico nacisti napadel in jo puško krvavo pretepel. Ko se

je v pretepel vmešal tudi oče, je sin nameril nanj puško in ga hotel ustreliti. Oče pa je bil nagajši, izvil mu je puško iz rok ter ustrelil njega. Starega Ržnarja so zaprili.

— **Muzejsko društvo v Ptuj** namerava v kratkem prirediti serijo predavanj poljudno znanstvenega značaja. Predavali bodo domačini in gostje. Prvo predavanje se vrši dne 20. t. m. v Glasbeni Matici o slovenskem jeziku in njegovih vzhodnoslovenskih narečjih. Predava g. dr. A. Kolanec, vseuč. asistent iz Ljubljane. Dne 27. t. m. bo predaval prof. dr. Glaser o Antonu Aškercu. V svrhu kritja izdatkov se pobira neznatna vstopnina. — Predavanje se vrši redno ob 17.30.

Samo še danes! Samo še danes!

Krasna drama iz vojaškega življenja

MIROZOV

po znamenit gledališkemu komadu »DER ZAPFENSTREICH«

V glavnih vlogah najboljši nemški igralci. — Napeto zanimiva vsebina. — Krasna igra. — Film je prepleten z izvrstnimi komičnimi situacijami, za katere pridno skrbi debeli oficirski sluga.

Predstave danes ob 4., 6., 8., 9. Prvo vrstni umetniški orkester svira pri vseh predstavah.

«Elitni kino Matica» vodilni kino v Ljubljani. Telefon 124.

Iz Ljubljane

— **Inspektor artilerije** gospod general Drag. Stojanović in soproga dne 20. t. m. ne sprejemata.

— **Pogreb Frana Hribarja.** V nedeljo ob 16. so spremili odličnega delavca Frana Hribarja k zadnjemu počitku. Pred hišo žalosti so se zbrali mnogostevilni njegovi stanovski tovariši, prijatelji in znanci. Po opravljenih cerkvenih molitvah je pevsko društvo »Grafika« pod vodstvom pevovodje Grobmanja zapelo pretresljivo »Vigredo«, na kar se je formalni kljub zelo slabemu vremenu, neprestano je močno snežilo, velik žalni sprevod. Na čelu spreveda so korakali korporativni člani organizacije grafičnih delavcev in delavci z lepim vencom, za krsto sorodniki, direktor »Jutra« dr. Albert Kramer z Rastom Pustoslavcem, uredništvo »Slovenskega Naroda« z glavnim urednikom Virantom, uprava »Narodne tiskarne« z dr. Pavlom Pestnikom, osebe Narodne tiskarne, ga. Franja dr. Tavčarjeva, odvetnik g. dr. Ivan Tavčar ter mnogostevilni prijatelji in znanci. Pri kapelici na Kette-Murnovi cesti je »Grafika« zapela »Blagor mu«, na kar je kondukt z vozovi odšel na pokopališče k Sv. Križu.

— **Državna banka dela v Ljubljani.** V času od 1. do 9. januarja 1926 je bilo v Državni banki dela razpisanih 49 službenih mest, 159 oseb je iskalo dela, v 31 slučajih je borza posredovala z uspehom in 39 oseb je odpotovalo.

— **Društvo drž. policijskih namestnikov v Ljubljani** ima svoj redni letni občni zbor v sredo dne 3. februarja 1926 ob 16. uri v sobi skupne kuhinje na Povelstvu straže, v četrtki dne 4. februarja 1926 ob 19. uri pa v salonu kavarne »Leon« v Kolodvorski ulici št. 29. kamor se vabijo osebo vpolkoveni člani in določeni delegati podružnic. — Predsedstvo.

— **Kako ostanem zdrav,** je naslov predavanja, katerega priredi sokolsko društvo v Šiški danes ob 8. uri v društveni telovadnici. Krasen film in sklopične slike. Vstop prost. — Odbor.

— **XXXVI. redna glavna skupščina društva »Pravni«** se bo vršila na dan 1. februarja v sobi št. 79 sodne palače v Ljubljani, ob 5. popoldne. Dnevni red objavljen.

— **Klub esperantistov v Ljubljani** ima še večje zaloge esperantskih slovnici. Interesente naj pošljejo 20 Din na »Klub esperantistov v Ljubljani«, na kar dobijo knjige peštine prosto.

— **Maskarada tehnikov - akademikov (ADJT)** se vrši v torek, dne 19. t. m. v vel. dvorani »Kazina«. Je interna, le proti plesni izkaznici ali vabilu. Vabljeni vse plesalke in plesalci akad. društva »Jadrana« proti njihovi izkaznici. Kriška predpisana. 61/r

— **JNAD »Jadrana«** je vabljeno na tehniško maskarado dne 19. t. m. Glej notico »Maskarada ADJT«. 62/r

— **Povelj »Ljubljanskega Zvonca«** v ponedeljek zvečer točno ob pol osmih važna vaja moškega zbora. Ne zamudite! Pevovodja. 63/a

— **Srbijanci** tečaj priredi Simc-Gregorčičeva knjižnica. Prijaze sprejemata in vsa potrebna pojasnila dajeta: g. Albin Turk, trgovec, Prešernova ulica 47, vsak dan in knjižnica sama ob poslovnih dneh t. l. nedeljo od 10.—12. ter torek in petek od 17.—19. ure Vidovdanska cesta št. 2, dvorišče. Ker se začne tečaj že 25. t. m. biste se prilegli. 64/a

Trgovski ples

V soboto zvečer se je v veliki dvorani hotela Union vršil tradicionalni Trgovski ples, ki ga prireja vsako leto agilno trgovsko društvo »Merkur«. Te prireditve spadajo med najboljše in najlepše predpustne zabave in so zato priljubljene v vseh slojnih prebivalstva, ne samo med ožjim trgovskim svetom. Tudi v soboto se je zbralo v Unionski dvorani nad tisoč povabljenih gostov. Skoro polnoštevilno so bili zastopani ljubljanski trgovci s svojimi damami, nadalje zastopniki ljubljanskih bančnih zavodov, industrije in gospodarskih organizacij. Med prisotnimi smo opazili velikega župana dr. Baltiča z drugimi državnimi dostojanstveniki, češkoslovaškega generalnega konzula dr. Beneša, belgijskega konzula Dularja, avstrijskega generalnega konzula dr. Strauza, francoskega konzularnegaagenta Finkelsteina itd. Posebno številno je bil zastopan tudi oficirski zbor ljubljanske garnizije.

Ples je bil odprt s polonem, ki jo je vodil društveni podpredsednik g. Kavčič z go. Jelačnovom. Stedili so ostali društveni članovi s damami.

Prireditve je usila tako v grotnem kakor v družbenem in moralnem ozračju vseskozi pozitivno ter vtirila tudi za prihodnje leto efektivni značaj in renome te predpustne prireditve.

Omeniti moramo okusno dekoracijo dvorane z originalnim dvoranskim zeleno oaze v sredini dvorane, ki je dejala plesu zelo eleganten sijaj. Dekorativna in organizacijska dela tega trgovskega plesa sta izvršila za društvo velezastupnik ljubljanski trgovec g. Pavel Fabijani in društveni tajnik z. Urbančič.

Na plesu je prvič nastopil društveni s. tonski orkester pod vodstvom z. Lampreta, ki se je prav lepo upeljal in sviral res nemurno. Prepričani smo, da bo orkester s svojo pravilno mero za plesno ritmiko kmalu konfiriral prvovrstnim ljubljanskim salonskim orkestrom in s tem omogočil društvu prav izdatne dohodeke.

Poglavje zane tvorijo plesne obleke. Moški so bili z malimi izjemami vsi v črni, večina pa v modri in rdeči. Damske pa so blestele v vseh možnih barvah od snežne bele do kontrastnejše črne. Vse so bile lepe in čudne, nekatere tudi zelo dragocene, vendar pa nikdar prevelike, zlate slični ali etetski čuti. Oprz se tudi v tem, da izražajo nesrečni apšihov žalostnih prvih povojnih let. Modni stil? Presega naše strokovno znanje, da bi referirali o njem. B. pa je vsakakor v skladu z najnovjšimi dikti vseslovenske franske Mode. Pojavljajo se so točete z dolgimi, ob pošten zaprtimi rokavi in z visokim zaprtim ovratnikom, a v omejeni večini so prevladovali še decentnejše deklete in gole roke. Črna je bila še tudi toaletna iz poyete, a, baje najnovejšega modnega bregta. Domislali so se črne črne, geometrične, velour satin in kar je sličnih tkanin, ki jih noveše črno tako težko diferencira. Da so bile črke vseh njans zastopane v izobcu, je samoumevno.

Društvo »Merkur«, ki ga vodi odlični predsednik dr. Fran Windischer, si je s soboto pridruživše še bolj vtrjo pričje v ljubljanskem trgovskem svetu. Njegovo družabno mislo, ki jo vrši med drugim s vsakolovnim svojimi trgovskimi plesi, moramo rdi tega pohvaliti s prav posebnim povdčenem.

Zadnja pariška moda
«CENTRE DE ROSE»
«ROUGE MANDARINE»
«BOURJOIS-PARIS».

Iz Celja.

— **Občni zbor krajeve organizacije SDS za Celje in okolice** bo v četrtek, dne 21. tm. ob 20. u. l. v gostilni Permozer v Gaberju. Sodelujočim so se t dni razposlala vabila. Dolžnost vsakega je, da se sigurno udeležijo občnega zbora, kjer se bomo pogovorili, kako v bodočem letu našo demokratsko misel v celjski okolici še bolj razširimo.

— **Iz klerikalnega kluba v celjskem mestnem občinskem svetu** sta prestopila v radikalni klub lekarnar Andrej Posavec ter mizarški mojster Schwiga. Schwiga je sernaj že v drugi spremenil barvo v občinskem svetu, v tretje pa se bo menda povrnul nazaj k nemškim bratcem, katerih mišljenja je bil še do prevrata.

— **Klerikalna tiskovna zadruga** se bo v mesecu februarju naselila v prostori župnišča Marijine cerkve, kjer je bila doslej trdnja Bunc in drug.

— **Papirnica Fore Lager** v Necker-menn se preseli v kratkem s kralja Petra ceste v bivšo Raschevo trgovino, katero bo baje ta trdnja tudi prevzela.

— **Celjska okoliška občina** je imela v nedeljo dopoldne svoje občinskega sveta. Na seji se je med drugim tudi razpravljalo o stavbi nove deške okoliške šole. O tem perečem vprašanju se prika in prika; stvar pa ne pride z mesta. Ako se stvar ne bo končno vzela energično v roke, še šole menda to let ne bo.

— **Še o požaru pri Kirbichu.** Škoda, katero je požar povzročil, je cenjena na 60.000 Din, zavarovalnine se bo dobilo kakih 19.000 Din! — Ogenj je najbrže nastal od peči v podstrešni sobi, kjer so bile stene lesene.

— **Smrtna kosa.** Umrl je na Dolgem polju cinkarniški uradnik v pok. in posestnik Franc Korošec. Pogreb se je vršil danes popoldne na okoliško pokopališče.

— **Snaga** je pri nas zapadlo že nad pol metra. Včeraj v nedeljo je zopet cel dan snežilo. Drugače pa vreme ni mrzlo.

— **Ča Prilicčev** sled vlada v Celju ter okoliških krajih veliko zanimanje. Udeležba obeta biti velika posebno iz Savinjske doline ter od drugih strani, kamor so agodne železnice zveze. Z vnaprejšnjim lažjo, da bo shod manifestacija demokratske misli, kakoršne Celje še ni videlo.

To in ono

Krvava tragedija zblaznelega seljaka

V malem hercegovinskem selu se je pred dnevi odigrala krvava družinska tragedija, o kateri je naš list že na kratko poročal. Ze pred dobrim letom je dobival seljski Luka Popović iz Podruga večkrat hude epileptične napade in večkrat se je zdelo, da blazni. V takem stanju je nesrečni seljak divjal kakor obseden, trpčil svojo ženo in otroke ter razbijal pohištvo. Potem, ko je minil napad, je bil zopet dber in miren. Zastoj sta tako žena kakor mož večkrat prosila, da ga sprejmejo na lečenje v umobolnico, zakaj zakonca sta trdno verovala, da se da moževa bolezen izleči.

Nekega dne v pretekli teden je Luka zopet slno napadlo. Besen in ves divji je begal po selu ter končno pridrvel domov. Žena, ki je takoj uvidela, v kakšnem stanju je mož, se je skušala rešiti, dte pa se je skril v kot ter se ni ganila. Toda bilo je preporno za ženo; krvavi pogled Luke je obvisel na puški, ki je visela na steni in se predno se je žena zavedla, je počil strel. Šurno ranjena se je nesrečna žena zrušila na tla. Dete v kotu je pričelo plakat. Opzoren na otroka je blaznež nameril tudi nanj in sprožil. K sreči je krogla izrešila otroka. Nato je blazni Luka še enkrat nabasal puško, stopil je k oknu, je odprl in si nastavil puško na usta. Krogla mu je razbila vso lobanjo, daleč na okoli je brzgnil mozeg in poskropil stene s strop.

Takoj ko je počil prvi strel, so prihitieli pred hišo bližnji sosedi, niso se pa upeli vdreti v posojico. Se, ko je Luka izvršil samomor, so vstopili. Toda vsaka pomoč je bila prepozna: žena je bila mrtva, mož tudi, dte pa je ležalo v nezavesti.

Zelena garda se je zbrala, ko zajecv st je pokončala; f iz kolta naliva ji mladi točaj in srce ogreva vsem — »Buddha«-čaj!

Strašen čin zaljubljenega črnca

Liati poročajo o strašni ljubavni tragediji, ki se je odigrala v mestecu Aracatuba na severozapadu Brazilije. Tam je imel neki posestnik lepo farmo ter je živel v miru s svojima dvema hčerkami Marijo in Filhinda. Dekleti sta bili samici, Marija je kazala naklonjenost do 30letnega Erika Brasila, v ostalem simpatičnega mladeniča. Navzlic temu pa je dekle strašno zasledoval črnc Fernino, človek odurne zunanosti, katerega je dekle naravno zavračalo. V njegovi glavi se je zato porodila strašna misel, ki jo je nekega dne tudi izvedel. Opoldne, ko je Marija odšla k sosedom, se je spilazil v sobo njenega izvoljenca ter ga s samokresom ustrelil v glavo. Težko ranjeni Erik se je stekajoč in v smrtnih kričih valjal po tleh, ko je prišla mimo Marijina sestra Filhinda ter v bližini se nahajajočega črnca prosila, naj vendar pogleda, kaj se je zgodilo. Črnc se je nato še enkrat vrnil v sobo ter težko ranjenega s sekiro ubil. Dekletu je izjavil, da se ni zgodilo ničesar. Kmalu nato se je vrnila Marija, ki jo je Fernino tudi ustrelil. Njena sestra, ki je bila priča blaznega dejanja, je skočila na konja ter odhitela po pomoč. Ko se je vrnila, so našli črnca mrtvega; krčevito pa se je s rokami oklepal mrtve in razgaljale Marije. Strašna tragedija je povsod vzbudila splošno sočutje.

Veliki pustni korzo

Slavčeva maskarada 176
14. febr. 1926 hotel »UKION«

Rudarska jetika

Ameriški zvezni rudniški urad pozarja znova na nevarnost pljučnih bolezni, na katerih trpijo rudarji vsled vdihavanja zrčnih prašnih drobcev. Najhujša izmed teh pljučnih bolezni je takozvana silicija, znana tudi pod imenom rudarska jetika. Ta bolezen nastaja vsled vdihavanja črnega prahu, zlasti od kremenca (silica). Znano je, da se silicija pojavlja, kjer se kopije v trdo skalo. To bolezen najdemo v mnogih rudnikih Združenih držav, v Novi Zelandiji, Avstraliji, Južni Afriki in na Angleskva. Prejšnja preiskovanja rudniškega urada o poškodbah obtoji bolezni v mnogih rudnikih okraja Združenih držav. V enem okraju se je rudniški urad prepričal, da ima izmed 1618 pregledanih rudarjev to bolezen 432. Morda v nobeni državi niso toliko proučili silicijo kot v Južni Afriki, kjer je izredno veliko število ljudi, od 12.000 do 15.000 belokožcev in skoraj 180.000 črncev, živeti v razmeroma malem okraju, izpostavljenih kamenemu prahu, ki vsebuje visok odstotek kremenca. Tekom preiskave s strani posebne komisije se je nek črnec, da je izmed 12.000 rudarjev približno tisoč mož vsako leto prišlo do takega razvoja rudarske jetike, da niso bili več sposobni za delo.

Na Angleskem so statistični podatki pokazali, da je bila umrlivost vsled jetike pri delavcih v rudnikih kositra večja kot v katerikoli drugi industriji. V zapadni Avstraliji so našli, da je znašala umrlivost radi bolezni dihal med rudarji 539 za vsakih 100.000 ljudi.

Nekateri zdravniki so menia, da prah od kremenca s svojimi ostrimi in iglastimi drobci mehanično rani pljučne tkanine. Drugi so menia, da kremen (silica), ki je nekoliko raztopljiv v vodi in v malec alkalnih tekočinah, zastruplja pljučne tkanine. Med delavci v zlatih rudnikih Južne Afrike se silicija povprečno pojavlja po 7/8 letih dela; najkrajša doba je bila dve leti in pol dela v rudnikih. Odpravljanje nevarnosti silicije je odvisno od tega, da se prepreči nastanek prahu potem metod mokrega kopa-

nja in vrtanja, ki nastane po eksploziji, potom dobre ventilacije rudnika in potom pregledovanja vseh rudarjev pred zaposlitvijo in potem v rednih presledkih. — FLIS

Črni apostol

Gozdove v Kongu in Rodeziji preiskuje že dolgo časa cela armada policajev, da bi viala črnega apostola Uwanaleza, ki se izdaja za sina božjega, hodi okoli med svojimi rojaki in jih krsti s posebnimi ceremonijami, pri katerih je nedavno utonilo 70 črncev. Ta človek pravi, da prinaša srečo vsem rodovom, pred vsem pa črnemu rodu, on je poslan od Boga, da osvoboditi zatirane in da napravi mir na zemlji. Da se bodo črnci oprstili tujeja gospodstva, se morajo podvreči krstu s ceremonijom, kakor mu ga je zankaval Bog. Ne ve se prav, zakaj in kako se je vtopilo 70 krščenih črncev. Drugi, ki so prestali krst, se branijo obdelovati zemljo. Pravilo, da se tako ali tako bliža konec sveta, čemu bi se torej trudili na zgočem solcu. Vlada je v velikih skrbih radi početja ljudskega zapeljivca Uwanaleza in hoče napraviti konec njegovemu hujkanju ljudstva. Policija ga zasleduje. Deset policajev je poginilo pri nevarnem iskanju črnega apostola, katerega so baje končno le prišli, toda poroča se, da je tako bolan, da ga ne morejo nikamor prepeljati.

• **Odvetniki si znalo pomagati.** Francoški frank pada. Prebrisani pariški odvetniki so si začeli takoj varovati svoje dohodke napram padanju franka. Zvišali so razne pristojbine prav znatno, potem pa se upeli vdreti v posojico. Se, ko je Luka izvršil samomor, so vstopili. Toda vsaka pomoč je bila prepozna: žena je bila mrtva, mož tudi, dte pa je ležalo v nezavesti.

Sport

INOZEMSKÉ NOGOMETNE TEKME. PORAZ ČEŠKOSLOVAŠKE T TURINU.

— **Turin, 17. januarja.** Na velikem sportnem igrišču je bila danes reprezentančna nogometna tekma Čehoslovaška : Italija. Nad 18.000 gledalcev. Za tekmo je vladalo veliko zanimanje ter so pričakovali, da Čehoslovaška nadkralji Italijo. Čehoslovaki pa so dvakrat odpovedali. Rezultat 3 : 1 (2 : 1) za Italijo.

— **Dunaj, 17. januarja.** Kljub velikemu snegu so se vršile prvotredne prvenstvene nogometne tekme. Wacker : Simmering 3 : 1 (3 : 0), Sportklub : Rudolfs-hügel 3 : 2 (0 : 0).

— **Curich, 17. januarja.** V Zenevi so porazili dunajski Amaterji Švicarskega prvaka Servette s 5 : 1. Praska Sparta je v Curihu porazila Young Fellows s 3 : 1.

Beograd—Zagreb 4:3 (2:3).

— **Beograd, 17. jan.** Danes se je tu vršila rovančna tekma Beograd-Zagreb, ki je končala s pričakovano zmago Beograda. Zagrebčani so napravili dober vtis in so bili v prvem polčasu celo boljši od domačinov. V drugem polčasu so zelo popustili in uveljavila se je superiornost Beograda, ki je izenačil in zmagal z 1 golom difference. Sodnik ni zadovoljil. Občinstvo se je vedlo nedisciplinirano.

Dunajski Amaterji so igrali v Baslu (Švica) in izgubili proti FC Nordstern s 3:2.

Praska Sparta je v Curihu zmagala nad Grashoppers s 7:2 (2:1).

— **Kurze v umetnem drsanju** priredi SK Ilirija na svojem drsalšču. Vrše se ta teden v sredo in petek ob 18.30.

— **Drsalščica SK Ilirije** je zadnje dni trajno odprta in oskrbovana.

— **Zimske jubilejne prireditve SK Ilirije.** SK Ilirija priredi v soboto in nedeljo 23. in 24. t. m. kot uvod v jubilejno leto svojega obstoja tekmovalna v umetnem drsanju v Ljubljani ter medklubsko srusko tekmo v okolici Moistrane in Kranjske gore. Drsalne tekme se vrše na klubovem sportnem drsalšču ob Celovški cesti. Razpisane so štiri tekme: Tekma seniorjev za prehodno darilo dr. G. Fuchsa, tekma II. seniorske kategorije za klubovo jubilejno darilo, tekma dam za klubovo jubilejno darilo in tekma juniorjev. Natančen razpis je razvoden na drsalšču Ilirije, prijavni rok do 22. t. m., sodeluje godba ZIJ.

— **Hokejske tekme v Davosu.** Mednarodna tekmovalna za evropsko prvenstvo v hokeju na ledu se nadaljuje. Avstrija je zmagala nad Francijo z 2:1 (0:1), Češkoslovaška nad Belgijo z 2:1 (1:0), Švica je odpravila Italijo s 13:0 in Francija Poljsko z 2:1.

— **Novi svetovni plavalni rekord.** V Chicagu je Arne Borg postavil na 440 yrdov nov svetovni rekord s 4:47.2. Weissmüller je svoj lastni rekord na 220 yrdov znižal na 2:10.4. Miss Ethel Lackie je postavila nov sv. rekord na 100 yrdov v 1:02.8.

— **Evropsko prvenstvo v hokeju na ledu.** Dne 11. t. m. so se pričela v Davosu tekmovalna za evropsko prvenstvo v hokeju na ledu. Belgija je porazila Španijo s 5:0, Anglija je zmagala nad Italijo z 8:1 (4:0), Avstrija pa je v prijateljski tekmi premagala Poljsko s 13:1 (6:0).

— **B-kmatch Dempsey-Willis** perfeituranti Vršil se bo v septembru 1925. Bojke je aranziral manager Lloyd Fitzsimmons, ki dobi v slučaju, da Dempsey ne nastopi, 300.000 dolarjev, in v slučaju, da ne nastopi Willis, 150.000 dolarjev odškodnine.

Gospodarstvo

Stanje Narodne banke

dne 8. januarja 1925.

Razlika v primeri s stanjem dne 31. decembra 1925		
Aktiva:		
Kovinska podlaga	453,7	— 6,3
posojila	1.354,8	— 6,3
račun za odkupovanje kron. novčanice	1.152,9	— 33,4
državni dolgovi	317,5	
vrednost držav. do- men, zastavljenih za izdajanje novčanice	2.936,3	
izdano raznih raču- nov	2.138,3	
	832,3	+ 77,4
Skupaj	9.256,0	
Pasiva:		
Od glavnice izplačano	29,2	
razredni fond	7,2	
novčanice v obtoku	6.065,9	+ 3,2
državni račun za- časne razmenjave	347,5	
državne terjatve po raznih računih	116,6	+ 73,8
razne obveznosti	476,5	— 14,4
državne terjatve za zastavljene domene	2.138,3	
zelo za kupovanje zlate za glavnico in fonde	75,4	
Skupaj	9.256,0	

V kovinski podlagi se računa dnev v zlatu za 1 dinar, angleški funt za 25 Din, dolar za 5 Din, lira za 10 Din, švicarski in francoski frank za 10 Din, dnev v kovanih srebru za 10 Din, dnev v kovanih zlatu za 10 Din. Obrestna mera po eskontu menic za vse bančne dožnjice brez izjeme 6%, obrestna mera za posojila 8% letno.

Naša trgovina s Češkoslovaško

V praznični trgovini je izšel zanimiv članek o trgovinskih stikih med Jugoslavijo in Češkoslovaško. Članek, ki ga je napisal Karel Uhlir, bo zanimal naše gospodarske kroge tem bolj, ker se nam obeta v bližnjem času trgovinska pogodba s Češkoslovaško. Na temelju statističnih podatkov o trgovini v l. 1925 prinaša pisec omenjenega članka mednarodne in gre razvoj trgovine med našo državo in Češkoslovaško od leta do leta vedno bolj v našo korist. P. s. v. ni saldo naše trgovinske bilance s Češkoslovaško se je zmanjšalo lani za 100 milijonov Kč. Aktivni saldo češkoslovaške trgovinske bilance je pa padel od 400 na 300 milijonov Kč.

Naš izvoz na Češkoslovaško je znašal l. 1914 — 294 milijonov Kč, l. 1925 pa 391 milijonov Kč. Od tega odzve na 210 238 mil. Kč (l. 1924 samo 194 mil.), na živino 45 mil. Kč (l. 1924 — 83 mil.), na hrano 16 mil. in na anorganske proizvode 8 mil. Kč. Naš uvoz iz Češkoslovaške je po vrednosti še vedno dvakrat večji kakor izvoz. L. 1925 smo uvozili za 673 mil. Kč raznih izdelkov (vrčnina nista združena dva meseca). Največjo postavko zavzema tekstilno blago in sicer 468 mil. Kč ali 68%. Lani se je zvišal osebno naš uvoz borbene in vojaške opreme. Lani je pod naš izvoz prišlo od 12 na 3 milijone. Nazadnje je tudi uvoz železa, jekla, orodja, kompozitov itd. Zelo pomembna leta so pa d. b. č. češka podjetja zopet večja naročila za dobavo orožja.

V celoti češki list ni zadovoljen s trgovinsko našo državo. Po besedi nezadovoljen je z našo uvozno ceno. Toda kljub visokim carinskim postavkam je bila vrednost tekstilnega blaga, ki ga je uvozila Jugoslavija iz Češkoslovaške, l. 1925 za 67 mil. Kč večja kakor l. 1924. Pasivni saldo naše trgovine s Češkoslovaško znaša 300 mil. Kč ali nad pol milijarde dinarjev.

—g Zbor centrale industrijskih korporacij. Centrala industrijskih korporacij v Beogradu javlja, da se bo vršila njena plenarna seja, ki je bila določena prvotno na 18. januarja, 25. februarja in sicer ob 10. dopoldne v prostorih centrale v Beogradu.

—g Ruski lan pri nas. Pojedelsko ministrstvo je nakupilo v Rigi večjo količino ruskega lana, ki ga hoče razdeliti med kmete. S pomočjo oblastnih pojedelskih organov hoče poizkusiti, kako bi uspeval ruski lan, ki je znan po izborni kakovosti, v naših krajih. Ruski lan bodo sejali zlasti v hladnih gorskih krajih kjer ta rastlina najbolje uspeva.

—g Bolgarska zunanja trgovina. Uvoz Bolgarske je znašal prvih 9 mesecev lanskega leta 319.433 ton v vrednosti 5 milijard 572.291.000 levov proti 238.945 ali 4.086.454.000 levov v istem času l. 1924. Izvoz je pa znatno manjši. V omenjenem času je znašal izvoz 218.783 ton v vrednosti 4.238.255.000 levov proti 239.816 ton ali 3.180.166.000 levov l. 1924. Pasivnost bolgarske zunanje trgovine je znašala torej 1.334.036.000 levov, dočim je znašala l. 1924 samo 906.348.000 levov.

—g Krošnjarenje dovoljeno. Trgovinski minister je izdal odredbo o krošnjarenju, po kateri je dovoljeno krošnjari samo našim državljanom. Za to je potrebno posebno dovoljenje pristojne oblasti. Dovoljenja izdajajo v Dalmaciji, Sloveniji, Bosni in Hercegovini okrajna glavarstva, na Hrvaškem in v Slavoniji veliki župani odnošno mestne občine v Zagrebu, Osijeku, Varaždinu in Zemunu, v Banatu, Bački in Baranji podžupana v Somboru in Vel. Bečkerek, v avtonomnih mestih pa mestni župani. V Srbiji in Crni gori izdajajo dovoljenja veliki župani odnošno mestne uprave. Dovoljenja se smejo izdajati samo za eno leto in se potem od leta do leta podaljšajo. Krošnjari smejo prodajati samo predmete domače industrije. Ostalo blago, ki ga smejo prodajati, mora biti izdelano ali kupljeno v naši državi. Prepovedi, ki veljajo v nekaterih pokrajinah, se s to odredbo ne razveljavijo. Od vsake prepovedi je pa izjeto krošnjarenje s predmeti domače industrije tako, da se krošnjari s temi predmeti po celi državi. V dovoljenju morajo biti prepovedani predmeti izrecno navedeni. Seznam vseh krajev, kjer je krošnjarenje prepovedano, bo objavilo ministrstvo trgovine v »Službenih Novinah«. Za vsako nadaljnjo odredbo o krošnjarenju je kompetentno samo trgovinsko ministrstvo. Naši trgovci gotovo ne bodo zadovoljni s to odredbo. Krošnjarstvo bi bilo treba sploh prepovedati.

—g Prodaja starih sodov. Dne 9. februarja t. l. se vrši pri direkciji državnih železnic v Sarajevu v skladišču materiala v Bos. Brodu očitna licitacija glede prodaje okrog 750 komadov starih sodov. Interesenti naj pošljejo svoje ponudbe direktno v skladišče železniške direkcije v Bos. Brodu. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

—g Opozorilo trgovcem, ki točijo alkoholne pijače. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani opozarja lastnike dolikatestnih trgovin, okrepčevalnic itd., ki točijo v svojih lokalih tudi alkoholne pijače, da poteče z 31. januarjem rok po čl. 105 pravilnika o gostilnah (Uradni list z dne 3. IX. 1923). Po tem členu izgubi pravico, točiti pijače v lokalih, kdor v roku 6 mesecev po razglasitvi pravilnika (3. julija 1923) ni napravil lokalov v sklad s predpisi čl. 82 do 85. pravilnika. Kdor pripravi srezkenu poglavarju se ne izvrši, naj to stori brez odloga, morebiti v naslednji obliki: »Podpisani izvršujem v svojem trgovskem lokalih v na podlagi koncesije z dne točenje alkoholnih pijač. Ker sem svoje lokale uređil, kakor to predpisuje čl. 105 pravilnika o gostilnah, kavarnah in ostalih obratovalnicah z alkoholnimi pijačami, prosim, da se vzame ta prijava na znanje in da se mi izda potrdilo v zvezi s čl. 84. točke 2. navedenega pravilnika.« Kolektivna za vlogo znaša 5 Din, za rešitev 20 Din.

—g Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 29. januarja t. l. ponudbe za dobavo lesenih drogov in ročajev. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem oddelku te direkcije. — Direkcija državnih rudarskih podjetij v

Sarajevu sprejema do 18. januarja t. l. ponudbe za dobavo 50.000 komadov netilnih kapić. — Ministrstvo vojske in mornarice v Zemun sprejema do 31. januarja t. l. ponudbe za dobavo orodja za preizkušnje motorjev. — Vršile se bodo naslednje oterane licitacije: Dne 11. februarja t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave 200 komadov železnih sodov. — Dne 17. februarja t. l. pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave 250.000 komadov kartonskih vozniških kart. — Predmetni oglas z natančnejšimi podatki so v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

Strahovit orkan nad Beogradom

V Beogradu pretrgano 2000 telefonskih zvez. — Vihar prevrnil in potopil parnik »Feniks«. — Orkan je prevrnil tri tovorne vagonne. — Radio-postaja na Banjiću popolnoma uničena. — Škoda znaša samo tu nad 600.000 Din. — Tudi radio-postaja v Rakovici poškodovana. — Človeških žrtev ni bilo.

Ze v soboto smo kratko poročali o silovitih snežnih metežih in viharjih, ki so divjali po južnih krajih naše države. Posebno težko je bil prizadet Beograd z bližnjim okolico. Beograđani ne pominjajo podobne vremenske katastrofe. Vse ulice je pokrival led, in veter je bil tako močan, da so se ljudje komaj držali na nogah. Vihar je začel divjati v petek zvečer in ni prenehal vso noč. Zdelo se je, da bo konec sveta. Zjutraj so nudile ulice in dvoršča žalostno sliko nočnega razdejavanja. Po cestah so ležale brzoljavne žice, veje in cela debla pomoljenih dreves, na nekaterih krajih je vihar razbil vse špe. Pretrganih je bilo okrog 2000 telefonskih zvez. Vihar je pretrgal vse telefonske zveze med Beogradom in drugimi mesti in onemogočil telefonski promet za več dni. Na botaničnem vrtu je vihar podrl staro, 20 metrov visoko jablano, ki je padla na streho bližnje hiše in povzročila znatno škodo. Človeških žrtev k sreči ni bilo, ker si ljudje niso upali iz hiš. Škoda, ki jo je povzročil vihar, je ogromna.

Zelo zanimivo je bilo gledati, kako hodijo ljudje po mestu. Hodili so zelo počasi in oprezno tik ob hišah in se oprizemali sten, da jim ne spodrsne. — Patica v roki ni zadostovala, ker so bile vse ulice pokrite z ledom. Mnogi so si obvezali čevlje z robci ali pa z vrčami. Mnogi uradniki niso mogli priti na službo. Vihar je potopil tudi parnik »Feniks«, ki je bil vkrcan v zemunskem pristanišču. Valovi so bili tako visoki, da so naenkrat prevrnil parnik. Voda je začela prodirati v notranjost in kmalu je parnik izginil na dnu Donave. K sreči ni bilo na njem posadke in tako ni nihče utonil. Potopljeni parnik »Feniks« je vreden 300.000 do 400.000 Din. Kupljen je bil pred dvema letoma. Vihar je tako razburkal Donavo, da so vrgli valovi blizu Pančeva na breg celo potopstveni most, ki ga je vlekle 20 volov. K sreči ni bilo na njem človeških žrtev. Beograd je predstavljal v soboto otok, odrezan od vseh drugih krajev v državi. Ostala je edina telefonska zveza s Skopljem, dočim so bile vse druge zveze z notranjostjo in inozemstvom pretrgane. Vihar je ruval iz tal brzoljavne droge in podiral konstrukcije na strehah. V petek ni bilo niti enega pošlata iz Beograda nobene brzoljave, razen v Skoplje. Na pragi med Beogradom in Obrenovcem je podrl vihar 205 brzoljavnih drogov. Največ škoda je povzročil led, ki je pokrival vse žice. Najbolj so trpele brzoljavne žice ob Donavi. Vihar je podrl valove s tako silo, da so dosegle pene brzoljavne žice, na katerih je voda takoj zamrznila. Ponokod se je napravila na žicah 2 do 3 cm debela ledena skorja. V notranjem ministrstvu, v splošni državni bolnišnici in nekaterih drugih državnih uradih ni funkcioniral noben telefon. Uprava telefonske centrale je mobilizirala takoj vse inženjere in ostalo osebje, da se telef. promet v mestu čim prej upostavi. Kljub temu je bilo v petek zvečer 1200 telefonskih zvez pretrganih. V soboto in včeraj so popravljali telefonske in brzoljavne zveze z inozemstvom, nakar pridejo na vrsto zveze z notranjostjo. Najstarejši uradniki poštne direkcije v Beogradu ne pominjajo take katastrofe.

V soboto je divjal vihar z isto silo. Valovi na Donavi so dosegli višino 2,5 metra. Zato je moral biti ustavljen ves promet med Beogradom in Zemunom. Samo največji parnik »Aleksander« je odplul proti Pančevu, da odpelje zaostale potnike. Parnik se je boril z valovi in vozil do Pančeva 2 uri več kot običajno. Pri vstopu v Tamš, blizu Pančeva, je trčil »Aleksander« ob parnik »Takovo« in dobil na desni strani znatne poškodbe. Potnikov se je polastila panika, ki se je razširila na vse brzoljavne poti k sreči ni bilo človeških žrtev.

Pa tudi iz drugih krajev prihajajo poročila o strahovitem viharju. Tako poročajo iz Zajčarja, da je vihar prevrnil celo vagonne. Mešani vlak štev. 6271, ki vozi med Zajčarjem in Paraćinom, je prisel sredno od izvora. Od te postaje dalje se je moral boriti s strahovitim orkanom. Večkrat se je moral ustaviti, ker je bil vihar tako močan, da lokomotiva ni mogla speljati. Posebno silovit je bil orkan med Izvorom in Obradovo Stolico, kjer leži proga na odprtem polju. V hipu, ko je vlak prevozil od izvora 25 km in 9 m, je vrgel orkan s tira tri zadnje tovorne vagonne ter jih prevrnil čez nasip. Vlak se je seveda takoj ustavil iz izvora so poslali dve najmočnejši lokomotivi z železniškimi delavci, ki so spravili vagonne v jarek, da bi se ves promet na progi ne ustavil. Ve tri lokomotive so privlekle vlak čez 8 ur do postaje Paraćin. Škoda, ki jo je napravil orkan na tej progi, znaša nad 200.000 Din. Človeških žrtev ni bilo. Vse telefonsko-brzoljavne zveze med Paraćinom in Zajčarjem so bile pretrgane.

Katastrofa na Banjiću. Največ škoda je napravil orkan na radio-postaji Banjić. Vse emisijske konstrukcije in vsi piloni so uničeni. Zdi se neverjetno, da je mogel vihar prelomiti debele železne droge. Noben drog ni ostal cel. Nekatere je vihar zvil kakor drobno žico. Katastrofa je nastala v petek ob 3. ponoči, ko je vihar najhujši besnel. Postaja ta čas ni funkcionirala. Zadnje vesti je prejel dežurni telefonist opolnoči iz Tirane. Ob treh ponoči je čulo osebje, ki stanuje na Banjiću, močan udarec. Ker se pa udarci niso ponovili, se ni nihče zmenil za ta močni polaj. Ko je prišel dežurni telefonist ob 4. zjutraj k aparatu, da sprejme poročila iz Pariza, je opazil, da aparat prehitno deluje, dočim so ostale slušalnice brez zvoka. Stopil je na prosto, da vidi, kaj se je zgodilo. Ves začuden je opazil, da ni nobenega pilona. Takoj so prhiteli vsi uslužbenci na čelu z upravnim radio-postaje. Po ledu in med strašnim tulenjem vetra so prišli do kraja, kjer so stali glavni piloni. Kupi žice so isale pričali, da so vse konstrukcije na tleh.

Sele zjutraj se je videlo, koliko škoda je napravil orkan. Vseh 8 pilonov, postavljenih na razdalji 150 metrov drug od drugega, je vihar ponoči podrl. Piloni so železni, visoki po 50 m in težki po 800 kg. Na vsakem je bilo pritrjenih 8 debelih žic. Katastrofa je nastala najbrž zato, ker se je držala žic debela ledena skorja tako, da so žice nagale pilone. Delo na radio-postaji počiva.

Postaja na Banjiću je prva naša radio-postaja te vrste. Zgrajena je bila l. 1919, z materialom francoske armade in je služila naši vladi za zvezo z našimi delegati na mirovni konferenci. Sprejemala je lahko radio-poročila iz vsega sveta. Njena emisijska dolžina je znašala okrog 2000 km. Dobivala in

promet med Beogradom in Zemunom. Samo največji parnik »Aleksander« je odplul proti Pančevu, da odpelje zaostale potnike. Parnik se je boril z valovi in vozil do Pančeva 2 uri več kot običajno. Pri vstopu v Tamš, blizu Pančeva, je trčil »Aleksander« ob parnik »Takovo« in dobil na desni strani znatne poškodbe. Potnikov se je polastila panika, ki se je razširila na vse brzoljavne poti k sreči ni bilo človeških žrtev.

Pa tudi iz drugih krajev prihajajo poročila o strahovitem viharju. Tako poročajo iz Zajčarja, da je vihar prevrnil celo vagonne. Mešani vlak štev. 6271, ki vozi med Zajčarjem in Paraćinom, je prisel sredno od izvora. Od te postaje dalje se je moral boriti s strahovitim orkanom. Večkrat se je moral ustaviti, ker je bil vihar tako močan, da lokomotiva ni mogla speljati. Posebno silovit je bil orkan med Izvorom in Obradovo Stolico, kjer leži proga na odprtem polju. V hipu, ko je vlak prevozil od izvora 25 km in 9 m, je vrgel orkan s tira tri zadnje tovorne vagonne ter jih prevrnil čez nasip. Vlak se je seveda takoj ustavil iz izvora so poslali dve najmočnejši lokomotivi z železniškimi delavci, ki so spravili vagonne v jarek, da bi se ves promet na progi ne ustavil. Ve tri lokomotive so privlekle vlak čez 8 ur do postaje Paraćin. Škoda, ki jo je napravil orkan na tej progi, znaša nad 200.000 Din. Človeških žrtev ni bilo. Vse telefonsko-brzoljavne zveze med Paraćinom in Zajčarjem so bile pretrgane.

Katastrofa na Banjiću. Največ škoda je napravil orkan na radio-postaji Banjić. Vse emisijske konstrukcije in vsi piloni so uničeni. Zdi se neverjetno, da je mogel vihar prelomiti debele železne droge. Noben drog ni ostal cel. Nekatere je vihar zvil kakor drobno žico. Katastrofa je nastala v petek ob 3. ponoči, ko je vihar najhujši besnel. Postaja ta čas ni funkcionirala. Zadnje vesti je prejel dežurni telefonist opolnoči iz Tirane. Ob treh ponoči je čulo osebje, ki stanuje na Banjiću, močan udarec. Ker se pa udarci niso ponovili, se ni nihče zmenil za ta močni polaj. Ko je prišel dežurni telefonist ob 4. zjutraj k aparatu, da sprejme poročila iz Pariza, je opazil, da aparat prehitno deluje, dočim so ostale slušalnice brez zvoka. Stopil je na prosto, da vidi, kaj se je zgodilo. Ves začuden je opazil, da ni nobenega pilona. Takoj so prhiteli vsi uslužbenci na čelu z upravnim radio-postaje. Po ledu in med strašnim tulenjem vetra so prišli do kraja, kjer so stali glavni piloni. Kupi žice so isale pričali, da so vse konstrukcije na tleh.

Sele zjutraj se je videlo, koliko škoda je napravil orkan. Vseh 8 pilonov, postavljenih na razdalji 150 metrov drug od drugega, je vihar ponoči podrl. Piloni so železni, visoki po 50 m in težki po 800 kg. Na vsakem je bilo pritrjenih 8 debelih žic. Katastrofa je nastala najbrž zato, ker se je držala žic debela ledena skorja tako, da so žice nagale pilone. Delo na radio-postaji počiva.

Postaja na Banjiću je prva naša radio-postaja te vrste. Zgrajena je bila l. 1919, z materialom francoske armade in je služila naši vladi za zvezo z našimi delegati na mirovni konferenci. Sprejemala je lahko radio-poročila iz vsega sveta. Njena emisijska dolžina je znašala okrog 2000 km. Dobivala in

promet med Beogradom in Zemunom. Samo največji parnik »Aleksander« je odplul proti Pančevu, da odpelje zaostale potnike. Parnik se je boril z valovi in vozil do Pančeva 2 uri več kot običajno. Pri vstopu v Tamš, blizu Pančeva, je trčil »Aleksander« ob parnik »Takovo« in dobil na desni strani znatne poškodbe. Potnikov se je polastila panika, ki se je razširila na vse brzoljavne poti k sreči ni bilo človeških žrtev.

Pa tudi iz drugih krajev prihajajo poročila o strahovitem viharju. Tako poročajo iz Zajčarja, da je vihar prevrnil celo vagonne. Mešani vlak štev. 6271, ki vozi med Zajčarjem in Paraćinom, je prisel sredno od izvora. Od te postaje dalje se je moral boriti s strahovitim orkanom. Večkrat se je moral ustaviti, ker je bil vihar tako močan, da lokomotiva ni mogla speljati. Posebno silovit je bil orkan med Izvorom in Obradovo Stolico, kjer leži proga na odprtem polju. V hipu, ko je vlak prevozil od izvora 25 km in 9 m, je vrgel orkan s tira tri zadnje tovorne vagonne ter jih prevrnil čez nasip. Vlak se je seveda takoj ustavil iz izvora so poslali dve najmočnejši lokomotivi z železniškimi delavci, ki so spravili vagonne v jarek, da bi se ves promet na progi ne ustavil. Ve tri lokomotive so privlekle vlak čez 8 ur do postaje Paraćin. Škoda, ki jo je napravil orkan na tej progi, znaša nad 200.000 Din. Človeških žrtev ni bilo. Vse telefonsko-brzoljavne zveze med Paraćinom in Zajčarjem so bile pretrgane.

Katastrofa na Banjiću. Največ škoda je napravil orkan na radio-postaji Banjić. Vse emisijske konstrukcije in vsi piloni so uničeni. Zdi se neverjetno, da je mogel vihar prelomiti debele železne droge. Noben drog ni ostal cel. Nekatere je vihar zvil kakor drobno žico. Katastrofa je nastala v petek ob 3. ponoči, ko je vihar najhujši besnel. Postaja ta čas ni funkcionirala. Zadnje vesti je prejel dežurni telefonist opolnoči iz Tirane. Ob treh ponoči je čulo osebje, ki stanuje na Banjiću, močan udarec. Ker se pa udarci niso ponovili, se ni nihče zmenil za ta močni polaj. Ko je prišel dežurni telefonist ob 4. zjutraj k aparatu, da sprejme poročila iz Pariza, je opazil, da aparat prehitno deluje, dočim so ostale slušalnice brez zvoka. Stopil je na prosto, da vidi, kaj se je zgodilo. Ves začuden je opazil, da ni nobenega pilona. Takoj so prhiteli vsi uslužbenci na čelu z upravnim radio-postaje. Po ledu in med strašnim tulenjem vetra so prišli do kraja, kjer so stali glavni piloni. Kupi žice so isale pričali, da so vse konstrukcije na tleh.

Sele zjutraj se je videlo, koliko škoda je napravil orkan. Vseh 8 pilonov, postavljenih na razdalji 150 metrov drug od drugega, je vihar ponoči podrl. Piloni so železni, visoki po 50 m in težki po 800 kg. Na vsakem je bilo pritrjenih 8 debelih žic. Katastrofa je nastala najbrž zato, ker se je držala žic debela ledena skorja tako, da so žice nagale pilone. Delo na radio-postaji počiva.

Postaja na Banjiću je prva naša radio-postaja te vrste. Zgrajena je bila l. 1919, z materialom francoske armade in je služila naši vladi za zvezo z našimi delegati na mirovni konferenci. Sprejemala je lahko radio-poročila iz vsega sveta. Njena emisijska dolžina je znašala okrog 2000 km. Dobivala in

promet med Beogradom in Zemunom. Samo največji parnik »Aleksander« je odplul proti Pančevu, da odpelje zaostale potnike. Parnik se je boril z valovi in vozil do Pančeva 2 uri več kot običajno. Pri vstopu v Tamš, blizu Pančeva, je trčil »Aleksander« ob parnik »Takovo« in dobil na desni strani znatne poškodbe. Potnikov se je polastila panika, ki se je razširila na vse brzoljavne poti k sreči ni bilo človeških žrtev.

Pa tudi iz drugih krajev prihajajo poročila o strahovitem viharju. Tako poročajo iz Zajčarja, da je vihar prevrnil celo vagonne. Mešani vlak štev. 6271, ki vozi med Zajčarjem in Paraćinom, je prisel sredno od izvora. Od te postaje dalje se je moral boriti s strahovitim orkanom. Večkrat se je moral ustaviti, ker je bil vihar tako močan, da lokomotiva ni mogla speljati. Posebno silovit je bil orkan med Izvorom in Obradovo Stolico, kjer leži proga na odprtem polju. V hipu, ko je vlak prevozil od izvora 25 km in 9 m, je vrgel orkan s tira tri zadnje tovorne vagonne ter jih prevrnil čez nasip. Vlak se je seveda takoj ustavil iz izvora so poslali dve najmočnejši lokomotivi z železniškimi delavci, ki so spravili vagonne v jarek, da bi se ves promet na progi ne ustavil. Ve tri lokomotive so privlekle vlak čez 8 ur do postaje Paraćin. Škoda, ki jo je napravil orkan na tej progi, znaša nad 200.000 Din. Človeških žrtev ni bilo. Vse telefonsko-brzoljavne zveze med Paraćinom in Zajčarjem so bile pretrgane.

Katastrofa na Banjiću. Največ škoda je napravil orkan na radio-postaji Banjić. Vse emisijske konstrukcije in vsi piloni so uničeni. Zdi se neverjetno, da je mogel vihar prelomiti debele železne droge. Noben drog ni ostal cel. Nekatere je vihar zvil kakor drobno žico. Katastrofa je nastala v petek ob 3. ponoči, ko je vihar najhujši besnel. Postaja ta čas ni funkcionirala. Zadnje vesti je prejel dežurni telefonist opolnoči iz Tirane. Ob treh ponoči je čulo osebje, ki stanuje na Banjiću, močan udarec. Ker se pa udarci niso ponovili, se ni nihče zmenil za ta močni polaj. Ko je prišel dežurni telefonist ob 4. zjutraj k aparatu, da sprejme poročila iz Pariza, je opazil, da aparat prehitno deluje, dočim so ostale slušalnice brez zvoka. Stopil je na prosto, da vidi, kaj se je zgodilo. Ves začuden je opazil, da ni nobenega pilona. Takoj so prhiteli vsi uslužbenci na čelu z upravnim radio-postaje. Po ledu in med strašnim tulenjem vetra so prišli do kraja, kjer so stali glavni piloni. Kupi žice so isale pričali, da so vse konstrukcije na tleh.

pošljala je redno novinarska in meteorološka poročila ter bila v stalni zvezi z inozemstvom. Direktno zvezo je imela s Parizom, Prago, Tirano in Rimom. Dnevno je sprejemala 10 do 18 tisoč besed, pošljala po 800 do 1000.

Škoda znaša 600 do 700.000 Din. Tudi če začno postajati takoj popravljati, bo mogoč promet čez 1 do 2 meseca. Sprejemni in oddajni aparati k sreči niso bili poškodovani.

Trpela je tudi radio-postaja v Rakovici. Ker je pa konstrukcija te postaje zelo močna, so piloni kljubovali orkanu tako, da večje nesreče ni bilo. Pač pa je vihar odnesel vse antene. Delo je bilo začasno ustavljeno, pozneje se je pa s pomožnimi antenami zopet pričelo.

Po poročilu observatorija na Vračarju orkan ni bil v nobeni zvezi z večjim ciklonom. Bila je navadna takozvana »košava«, ki se pojavi nad Beogradom večkrat. To pot pa je bila izredno močna, in sicer zaradi znatne razlike v značnem pritisku v vzhodni Rusiji in na Sredozemskem morju. To je običajen pojav, ki povzroči nad Beogradom »košavo«. Ta veter prihaja od vzhoda po donavski dolini in se ustavi severno na Karpatih, južno pa ob južnosrbskih in bosanskih planinah. Razlika v značnem pritisku je bila precej velika. Barometer je kazal v vzhodni Rusiji 785, na Sredozemskem morju pa 751. Zato je bila »košava« posebno močna. Največjo moč je imela nad Beogradom, kjer je pihal veter z brzi 20 do 30 metrov v sekundi. Sicer je zadeli vihar samo kraje med novim Sadom in Nšom. V petek zvečer je znašala brzina vetra še 20 metrov v sekundi, toda observatorij je napovedal, da bo najkasneje v nedeljo ponehal. Nato začne deževati in temperatura se znatno zniža. To velja seveda samo za Beograd in ozemlje med Novim Sadom in Nšom.

Vihar v Novem Sadu. Novi Sad je bil že v petek brez telefonske zveze z Beogradom in okolico. Ulice so bile povsem prazne, ker so se ljudje bali strahovitega viharja, ki je začel divjati nad mestom in okolico. Vihar je metal raz streha led, sneg in na nekaterih krajih je bil ves promet ustavljen. Popoldne je povzročil vihar širi požare. Gasilcem je bilo posrečilo ogenj lokalizirati tako, da večje nesreče ni bilo.

NOGAVICE KLJUČ

so najboljša in najcenejša kapa trpežnost enega para nogavic z žigom in znakom (rdečo, modro ali zlato)

„ključ“

je ista kot trpežnost štirih drugih parov. — 1

Prodaja in montaža na

Podlasica obgrizla otroka

S strašnim slučajem je imela te dni opravka reševalna postaja v Berlinu. K zdravniku so privedli dveletno dekletco, po imenu Käthe Bitterling, ki je kazalo na obrazu in na rokah sledove težkih ugrizov; poleg tega pa so bili otroku trije prsti popolnoma odgriznjeni. Dekletce je stanovalo pri svojih roditeljih. Ugotovilo se je, da so težke poškodbe otroku prizadela podlasica, ki ji je imel oče v kletki. Zivalce so se ponoči opretili, pobegnile iz kletke ter padle otroka, katerega so tako razmesarile, da so ga v brezupnem stanju prepeljali v bolnico. Nesrečni otrok je sicer takoj po prvem napadu kričal, kasneje pa se je onemestvil, tako da je njegova mati strašno dejanje odkrila šele, ko je bilo prepozno.

Podlasice, ki so jih uporabljali za lov na divje zajce, spadajo k dirkurjem in so majhne, vendar zelo krovčelne roparice. Slične tak slučaj se je primeril l. 1919, tudi v Berlinu. Takrat je podlasica napadla tri mesece staro dete, se mu zagrizla med nos in očesno duplino ter otroku izpila kri, tako da je vsled otrpnjenosti srca umrl.

Pač pa sem ga po poroki kmalu strastno in nežno vzljubila. In ljubim ga še vedno. Saj drugače ni mogoče.

Toda potem sem opazila, da sem vedno nekam nezadovoljna, da se mi niso izpolnile vse želje. Nečesa mi je nedostajalo. Zdelo se mi je, da v življenju nisem utegnila storiti nečesa strašno važnega in neobhodnega.

In res je bilo tako. V mojem življenju je bila ogromna vrzel. Jaz nisem poznala dekleškega življenja, nisem imela mladostnih spominov.

Iz otroka sem se spremenila takoj v damo.

In kadar so se moje družice spominale mladosti, dekleških norosti, ljubavnih pism, tajnih sestankov, mlilih mladencev, ki so poartovovalno lazili čez plot in zlagali sonete, mi je bila strašno hudo.

Sami se lahko prepričate, da se mnoge ženske, ki so že resno zaljubljene ne morejo ločiti od svojih mladostnih spominov in če že teh spominov

Jack London:

Roman treh src

Prav za prav, če bi mu prišlo na misel pomisliti za skalo, na katero se je bil naslonil, ko je pisal Leonciji pismo, bi bil takoj presenečen. Prizor je bil vreden čopiča največjega umetnika. Kakor morska vila se je dvigala mlada lady po kopanju iz vode. Toda Francis je mirno pisal in mali Indijanec je bil tako zatopljen v njegovo delo, da je usoda hotela, da ju zagleda Leoncije prva. Malo je manjkalo, a ni od strahu na ves glas zakričala. Hitro se je obrnila in zbežala v grmovje.

Takoj nato je tudi Francis zaslišal, da je nekdo v bližini prestrašeno vzkliknil. Papir in svinčnik sta mu padla iz rok. Planil je v smeri, odkoder se je čul klic, ter naletel na mokro, napol nago deklico, ki je na vso moč bežala pred njim.

Nepričakovano srečanje jo je tako prestrašilo, da je znova vzkliknila. Predno je Leoncije spoznala, da je skočil za njo spasilca, ne pa sovražnika, je planila vsa blede od groze mimo njega, podrla dečka na tla in se ustavila šele na peščenih obalah.

— Kaj se je zgodilo? — jo je vpraševal Francis ves iz sebe. — Ali ste se udarila? Kaj se je zgodilo?

Pokazala mu je s prstom na golo koleno, na katerem sta se pojavili iz dveh komaj vidnih ran dve kapljici krvi.

— Kača! — je zakričala. — Strupena kača! Čez pet minut bo ležalo pred vami truplo — in

14 srečna sem, zelo srečna, da moram takoj umreti. Koliko je pretrpelo moje nesrečno srce zavoljo vas! Zdaj je konec teh muk!

V grlu ji je zastal očiček, ker so jo začele zapuščati moči. Takoj se je zgrudila na tla in omedlela.

Francis je vedel o kačah v Srednji Ameriki samo to, kar so mu povedali drugi, toda tudi to je bilo grozno. Takoj se je spomnil, da mora prevezati deklico nogo nad kolonom in ustaviti dotok zastrupljene krvi k srcu.

Iz žepa je potegnil robec in rahlo prevezal deklico nogo nad kolonom, nato je vtaknil pod robec v naglici odrezano palico in ga na vso moč zategnil. Naglo je vzel žepni nož, razgrel z vžigalico ostrino, da bi se kri ne zastrupila in previdno izrezal obe rani, ki so jih zapustili kačji zobje.

Vse to je storil v grozi, z neverjetno naglico in v napretnem strahu, da začne telo prelestne deklice tu pred njim otekati in izgubljati svojo divno barvo. Še predno je izrezal obe rani, si je bil na jasnem, kaj mora storiti potem. Najprej je treba izsesati iz ran čim več zastrupljene krvi, nato pa prižgati cigareto in ožgati meso.

Ni pa še končal svoje prve operacije, ko se je deklica krčevito stresla in zganila.

— Ležite mirno! — je zapovedal, ko se je dvignila na komolcih in sedla — baš v trenutku, ko se je dotaknil z ustnicami rane.

V odgovor mu je dala njena ročica zausnico. Tisti hip je planil deček-Indijanec iz grma in začel zmagonosno poskakovati. Za rep je držal ubito kačo in venomer kričal:

— Labarri, labarri!

Francis ni razumel, kaj pomeni ta beseda in zato je bil pripravljen na vse.

— Ležite in ležite mirno! — je ponovil osorno. Niti minute ne smeva izgubiti!

Toda deklica je gledala ubito kačo, ne da bi trenila z očesom. Očividno sploh ni mislila umreti, Francis tega ni opazil in se je znova sklonil, da bi izsesal iz rane zastrupljeno kri.

— Samo držite si! — je dejala srdito. — Saj je le mlada labarri in njen pik ni prav nič nevaren. Mislija sem, da je strupena kača. V mladosti so podobne labarri.

Obveza, ki je zadrževala obtok krvi, jo je zelo tiščala. Pogledala je na nogo in opazila Francisov robec, tesno zavezan nad kolonom.

— Ah, kaj ste storili!

Zardela je do ušes.

— Saj je bila le mlada labarri! — je dejala očitajoče.

— Kričala ste: strupena kača! — je ugovarjal on.

Zakrila si je obraz z rokami, toda svojih rdečih, ljubkih ušes ni mogla skriti. Francis bi bil prisegel, da se Leoncije na ves glas smeje, razen če je dobila histeričen napad. In tu se je Francis prvič prepričal, da ne bo tako lahko nataktni na njen prst zaročni prstan drugega mladeniča. Mobiliziral je vso svojo zdravo pamet, da bi njegovo srce ne podleglo njeni lepoti in zapeljivosti. Nato je spregovoril potrto:

— Vse kaže, da me bodo vaši domači pošteno prelučniali, ker nisem znal ločiti labarri od stru-

pene kače. Kaj če bi jih izvolili kar takoj poklicati? Ali pa vas morda bolj mika ustreliti me lastno-ročno?

Toda ona ga ni slišala, ker je naglo skočila pokoncu in nestrpno teptala z nogo po pesku.

— Noga mi je popolnoma zaspala, — je polajnila smeje.

— Zelo grdo ravname, — se je oglašil naenkrat Francis. — Če mislite, da sem jaz umoril vašega strica.

Pri teh besedah se je deklica nehala smejati in rdečica je takoj izginila z njenih lic. Odgovorila ni, pač pa se je sklonila in začela z drhtečimi rokami trgati njegov robec, kakor da ima na nogi garje.

— Dovolite, da vam pomagam odvezati robec, — je spregovoril in se prijazno nasmehnil.

— Zverina! — je vzkliknila in oči so se ji zasvetile v divji jezi. — Proč od tod! Vaša senca pada name!

— Zdaj ste pa res prelestna! — se je nasmehnil in komaj premagal, da je ni objel. Ta hip ste prav taka, kakršno sem vas videl prvič — ko ste mi očitala, zakaj vas nisem poljubil, takoj nato ste me pa sama poljubila! — da, da, poljubila ste me — a komaj je minilo nekaj minut, ste mi hotela s svojim revolverčkom pokvariti čreva in prebavo. Ne, niti za las se niste spremenila te dni. Ostala ste prejšnja vročerkvna Leoncije. Dovolite vendar, da vam odvezem robec! Kaj ne vidite, da je tesno zavezan in zavozljan? Vaši nežni prstki mu ne pridejo do živca.

V divji jezi je teptala z nogo po pesku.

UNDERWOOD pisalni stroj, nad 2,000.000 strojev v rabi.

Zastopnik **Lud Baraga**, Ljubljana, Šelenburgova ulica 6 **Telefon 930**

Sprejme se pisarniški praktikant

(učenc) ne čez 16 let star, z nekaj srednješolske izobrazbe, v manufakturno veletrgovino. — Ponudbe pod „Praktikant 204“ na upravo lista.

Elektromotorji

električni lesenci in ampeli, žarnice, radioaparati in radiomaterial

Elektro Comp.,

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 23

Trgovski lokal

v mestu ali na deželi, na prometnem kraju — se išče v najem za takoj. — Dopisi pod „Trgovski lokal 178“ na upravo „Slov. Naroda“.

Opekarna išče

jeklarne podlage (Karr) dielen 2—3 m dolge, 3 do 4 mm debele in 15 do 20 cm široke — skupaj 100 tek. m. Tudi izkusnega kurilca (Brenner) za krožno peč (Ringofen). — Ponudbe na: Emil Berger i sin, Bjelovar.

Zlato, srečno,

platino, staro zobovje — kupujemo. — Tovarna za ločenje dragih kovin, Ljubljana, Spodnja Šiška, Jernejeva cesta 8. 148

Perje

kokoške, purje, račje gosje in gosji puh — prodaja in razpošilja po najnižji ceni — E. Vajda Čakovec, Medjimurje.

Stanovanje

v Mostah (2 sobi in kuhinja) — zamenjam z enakim v mestu. — Ponudbe pod „Moste/183“ na upravo „Slov. Naroda“.

Raznih znamk

večje število — prodam. — Ponudbe pod „Znamke/181“ na upravo „Slov. Naroda“.

Kupim eno-

družinsko hišico v mestu ali na periferiji. — Ponudbe z navedbo cene na upravo „Slovenskega Naroda“ pod „Eno-družinska hiša/162“.

Trg. pomočnik

vojaščin prost — išče službo v mešani trgovini, najraje na deželi. — Ponudbe pod „Trgovski pomočnik/163“ na upravo „Slov. Naroda“.

RADIO

aparate in sestavne dele ima v zalogi

FRANC BAR, Ljubljana, Čonharjeva ulica 5

Natakarica

išče službo v ve. em hotelu; najraje v Zagrebu. — Donisi pod „Natakarica/177“ na upravo „Slov. Naroda“.

Klavir

zelo dobro ohranjen, dober glas — radi razmer ceno naprodam. Naslov pove upravo „Slovenskega Naroda“.

Mlad gospod,

ki poseduje večje premoženje — želi znanstva z gospodično; ne gleda na premoženje — od 18 do 22 let starosti; izključno niso vdove ali ločene žene. — Dopisi s polnim naslovom pod „Pre-možen/180“ na upravo „Slov. Naroda“, Tajnost zadržana.

Kratek klavir,

črn, dobro ohranjen, ceno naprodam. — Naslov pove upravo „Slovenskega Naroda“.

Konjiček

z opremo in elegantno kočijico — ceno naprodam. — Na ogled pri: M. Jevak, Domžale.

Najstarejša slovenska plekarska in ličarska delavnica

Ivan Bricelj, Ljubljana

Dunajska cesta 15 in Gospodarska c. 2 (slovenske kovane „štrapa“)

Se priporoča. — Izvršitev točna, cene zmerno.

L. Mikuš

Ljubljana, Gorla trg 15
p. prvo etajo ulice
deležev in solirnih
kov ter srebrovih
palec.

Za vsako sprejemno ceno

prodajam klobuke, slavnike ter vse potrebščine za modiste.

Minka Horvat, modstika
Ljubljana, Dalmatinova ulica 10/II

Damska konfekcija

in modni salon

T. Kunc, Kestni trg

Blagovi in svilu v zalogi.

Najnižje cene! Provizorno delo!

Najfinejša!

Najnovejša!

Kožuhovina

Stanislav Maté

Prodajalna: Sedna ulica 5

Tovarna: Kamniška ulica 20

LJUBLJANA

se priporoča za razna krzarska dela. — Vsa v zalogi se nahajajoča kožuhovina po znatno znižanih cenah, posebno jopice iz krzvine, selektrik itd. — Prevzamem tudi vse vrste kože za strojenje in barvanje.

Le za odrasle so izšle v slov. prevodu svetovno znane novele

DEKAMERON,

ki jih je spisal ital. pisatelj Boccaccio. Dekameron je knjiga ljubezni, knjiga zgoče satire na nemoralno življenje duhovništva in meništv, knjiga smešnih a čudovitih doživljanj iz meščanskih in plemiških krogov v XIV. stoletju. Dekameron je okrašen z 33 ilustracijami.

Za mladino je knjiga neprimerna.

Broširan velja Din 56—, v celo platno vezan Din 72—

Luksuzna izda a Din 100—

Izdala Knjigarna Tiskovne zadruga v Ljubljani

VSAK HOČE

napraviti svoj in s prmerim darilom veselje in to je le mogoče, če se kupi pri trdnki

Josip Petelinc, Ljubljana,

ki ima veliko za'ogo žepnih robcev, rokavic, nogavic, rle'ne ne, kravate, sra'ce za gospode, toaletne potrebščine, samovernice, angleške šilone, fine klot', vezanine, čipke, torbice, nahrbtnike, palice in še veliko drugih lepih in potrebnih stvari po znatno znižani ceni.

Ni malo! Na v. liko!